

Tilladelse til indvinding af råstoffer, Munke Bjergbyvej/Døjringevej 23, 4190, Munke Bjergby (klagefrist er 4 uger fra den 2. september 2019)

Region Sjælland har den 2. september 2019 meddelt endelig tilladelse til at indvinde råstoffer på Munke Bjergbyvej/Døjringevej 23, matr. 9k, 9ck, 9ci, 9cf, 6e, 7d, 15p, 16f, 10bx Munke Bjergby By, Munke Bjergby

Tilladelsen har forud for afgørelsen været i partshøring.

Gravearealet ligger i Munke Bjergby graveområde. Arealet er på ca. 24 ha. Grusgraven skal efterbehandles til natur, der graves under grundvandsspejl.

Tilladelsen er givet efter råstoflovens § 7 og § 8.

Klagevejledning

Klageberettigede kan klage over afgørelsen til Miljø- og Fødevareklagenævnet inden 4 uger fra datoen for offentliggørelsen.

Der henvises desuden til klagevejledningen i tilladelsen.

Tilladelse til

RÅSTOFINDVINDING

Munke Bjergby Grusgrav, NCC

Gældende indtil 01.10.2029

Tilladelse til erhvervsmæssig
indvinding af råstoffer på matrikel

9k, 9ck, 9ci, 9cf, 6e, 7d, 15p, 16f, 10bx Munke Bjergby
By, Munke Bjergby
Munke Bjergbyvej/Døjringevej 23
Sorø Kommune

Munke Bjergby Graveområde
Dato: 2. september 2019

Oversigt

9k, 9ck, 9ci, 9cf, 6e, 7d, 15p, 16f, 10bx Munke Bjergby By, Munke Bjergby

Sagsnummer 17/00210

Ansøger og indvinder

Navn:	NCC Industry A/S, Råstoffer		
CVR-nr.:	26708435		
Adresse:	Tobaksvejen 2a, 2860 Søborg		
Kontakt:	Nanna Swane Lund		
Telefon:	51591332	E-mail:	nlu@ncc.dk

Ejer, 9k, 9ck, 9ci, 9cf

Navn:	NCC Industry A/S, Råstoffer		
CVR-nr.:	26708435		
Adresse:	Tobaksvejen 2a, 2860 Søborg		
Kontakt:	Nanna Swane Lund		
Telefon:	51591332	E-mail:	nlu@ncc.dk

Ejer, 6e, 7d

Navn:	Poul Erik Petersen		
CVR-nr.:			
Adresse:	Veddevej 8, 4190 Munke Bjergby		
Kontakt:			
Telefon:		E-mail:	

Ejer, 15p, 16f, 10bx			
Navn:	J.S.O.Invest A/S		
CVR-nr.:			
Adresse:	Veddevej 3D, 4190 Munke Bjergby		
Kontakt:			
Telefon:		E-mail:	

Indhold

1	AFGØRELSE FRA REGION SJÆLLAND	8
1.1	RÅSTOFLOVEN	8
1.2	PLANLOVEN - VVM BEKENDTGØRELSEN	8
1.3	NATURA 2000 OMRÅDER OG HABITATDIREKTIVETS BILAG IV	8
2	AFGØRELSE FRA ANDRE MYNDIGHEDER	9
2.1	VANDFORSYNINGSLØVEN	9
3	VILKÅR	10
3.1	VILKÅR EFTER RÅSTOFLOVEN	10
3.1.1	Før indvindingen påbegyndes	10
3.1.2	Råstofindvindingen	11
3.1.3	Tilladte driftstider	11
3.1.4	Støj, lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer	11
3.1.5	Materiel	13
3.1.6	Støv	14
3.1.7	Forebyggelse mod forurening	14
3.1.8	Dræn	16
3.1.9	Arkæologi og geologi	16
3.1.10	Strandtudser	16
3.1.11	Graveafstande og efterbehandlingsanlæg	16
3.1.12	Indskiftning	17
3.1.13	Efterbehandling	17
3.1.14	Afslutning	17
4	VILKÅR FRA ANDRE MYNDIGHEDERNE	18
4.1	SORØ KOMMUNE	18
4.1.1	Vandforsyningsloven	18
5	GRUNDLAG FOR TILLADELSEN	19
5.1	ANSØGNINGEN	19
5.2	UDTALELSER	20
5.2.1	Høring af myndigheder og forsyningsselskaber	20
5.2.2	Partshøring	20
6	GRAVE - OG EFTERBEHANDLINGSPLAN	21
6.1	GRAVEPLAN	21
6.2	EFTERBEHANDLING	21
7	MYNDIGHEDERNES BEHANDLING AF SAGEN	23
7.1	RÅSTOFPLANEN	23
7.2	NATURA 2000 OMRÅDER	23
7.3	HABITATDIREKTIVETS BILAG IV	23
7.4	VVM - VURDERING AF VIRKNING PÅ MILJØET	24
7.5	ANDRE LOVGIVNINGER	24
7.5.1	Naturbeskyttelsesloven § 3	24

7.6	MILJØMÆSSIGE FORHOLD	24
7.6.1	Driftstider.....	24
7.6.2	Støj.....	25
7.6.3	Støv	25
7.6.4	Forebyggelse mod forurening	25
7.6.5	Graveafstande og periferiskråninger	25
7.7	LANDSKABELIGE VÆRDIER	25
7.8	EFTERBEHANDLING	25
7.9	GEOLOGISKE OG VIDENSKABELIGE INTERESSER	26
7.10	REKREATIVE INTERESSER	26
7.11	BYUDVIKLING	26
7.12	JORD – OG SKOVBRUGSMÆSSIGE INTERESSER	26
7.13	SVAR FRA PARTER	26
7.13.1	Regionens bemærkninger til de indgåede høringssvar.....	26
7.14	REGION S JÆLLANDS SAMLEDE VURDERING	28
8	GENERELLE BESTEMMELSER.....	29
8.1	GYLDIGHED OG TILBAGEKALDELSE	29
8.2	TINGLYSNING AF DEKLARATION OM EFTERBEHANDLING	29
8.3	TILSYN OG BESIGTIGELSE	29
8.4	UDTALELSE FRA MUSEUM VEDR. ARKÆOLOGI FORUD FOR INDVINDINGEN	30
8.5	GRAVE OG EFTERBEHANDLINGSPLAN	30
8.6	RETURJORD.....	30
8.7	AFFALD	30
8.8	ENTREPRENØRTANKE	30
8.9	JORDFORURENING	31
8.10	BYGGELOVEN	31
8.11	GRUNDVAND.....	31
8.12	DIGESVALER	31
8.13	LEDNINGSREGISTERET.....	31
8.14	TELELEDNINGER	31
8.15	INDBERETNING AF INDVUNDEN MÆNGDE	31
8.16	INDBERETNING OM BORINGER.....	31
8.17	UNDERRETNING VED KONKURS MV.	32
8.18	RÅSTOFAFGIFT	32
8.19	YDERLIGERE VILKÅR OG ÆNDRINGER.....	32
9	OFFENTLIGGØRELSE OG KLAGEVEJLEDNING	33
9.1	GENEREL KLAGEVEJLEDNING	33
9.2	KLAGE OVER REGION S JÆLLANDS AFGØRELSE	33
9.2.1	Råstoftilladelsen og vurderinger efter Habitatdirektivet	33
9.3	ORIENTERING	34

Bilag

1. Graveplan og efterbehandlingsplan
2. VVM-afgørelse
3. Graveafstande og skråningsanlæg
4. Partshøringssvar
5. Principskitse for bortgravning af naboskel

1 Afgørelser fra Region Sjælland

1.1 Råstofloven

På baggrund af ansøgning af 8. juni 2017 og med hjemmel i råstofloven¹ meddeler Region Sjælland hermed tilladelse til en årlig indvinding af 150.000 m³ sand, grus og sten, hvoraf de 50.000 m³ kan indvindes under grundvandsspejlet på i alt 24 ha.

Tilladelsen gives på vilkår i medfør af råstoflovens § 10, som beskrevet under afsnit 3.

Samtidig godkender Region Sjælland grave- og efterbehandlingsplanen på vilkår, som er beskrevet i afsnit 3.1.13, jf. bilag 1.

Der fastsættes en sikkerhedsstillelse på 4.500.000,00 kr., jf. afsnit 3.1.1.

Tilladelsen må først udnyttes, når klagefristen er udløbet.

1.2 Planloven - VVM Bekendtgørelsen

Råstofindvinding hører under planlovens regler om VVM-pligt². Der er ingen væsentlige ændringer i projektet i forhold til tidligere meddelt tilladelser, hvorfor anlægget ikke vurderes efter VVM-bekendtgørelsens § 2. Afgørelse er meddelt 16. juni 2017 på regionens hjemmeside.

1.3 Natura 2000 områder og habitatdirektivets bilag IV

Det er Region Sjællands vurdering, at det ansøgte, under forudsætning af fastsættelse af vilkår, ikke kan påvirke Natura 2000-området væsentligt³ og ikke vil ødelægge eller beskadige leve- eller voksesteder for de arter, der indgår i udpegningsgrundlaget.

Regionen vurderer endvidere, at det ansøgte ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter og yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Regionens vurdering fremgår af afsnit 7.2 og 7.3.

¹ LBK nr. 124 af 26. januar 2017 af lov om råstoffer, § 7, stk. 1 og § 8.

² Bek nr. 448 af 11. maj 2017 Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

³ BEK nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, § 7 og 8.

2 Afgørelser fra andre myndigheder

2.1 Vandforsyningsloven

Sorø Kommune skal give tilladelse efter § 26 stk. 1 i vandforsyningsloven⁴ tilladelse til den midlertidige grundvandssænkning, der vil være konsekvensen af en årlig råstofindvinding på 50.000 m³ under grundvandsspejlet samt tilladelse efter § 20 i vandforsyningsloven til indvinding af vand fra grusgravsøer til støvbinding.

Tilladelsen forventes meddelt i uge 37 2019.

Den del af tilladelsen der vedrører indvinding af råstoffer under grundvandsspejl, kan ikke udnyttes før Sorø Kommune har meddelt tilladelse til grundvandssænkningen, jf vandforsyningsloven.

⁴ Jf. Lovbekendtgørelse nr. 118 af 22/2 2018 af lov om vandforsyning m.v.

3 Vilkår

3.1 Vilkår efter Råstofloven

3.1.1 Før indvindingen påbegyndes

3.1.1.1 Grave- og efterbehandlingsplan

- Gravningen og efterbehandlingen skal tilrettelægges og udføres i overensstemmelse med den godkendte grave- og efterbehandlingsplan, der beskriver de overordnede retningslinjer for indvinding og efterbehandlingen. Den overordnede plan for gravning og efterbehandling er udarbejdet af ansøger.
- Området, hvor indvindingen har fundet sted, skal efterbehandles til naturformål, rekreative formål og/eller landbrugsformål.
- Gravningen skal udføres i etaper som vist i grave- og efterbehandlingsplanen.

3.1.1.2 Sikkerhedsstillelse

- Der skal stilles sikkerhed for opfyldelse af vilkårene om efterbehandling inden, tilladelsen udnyttes.
- Den aktuelle sikkerheds størrelse fastsættes til **4.500.000,00 kr.**, som er beregnet ud fra
- 9 ha efterbehandlet til landareal, hvor sikkerheden er fastsat til 250.000 kr. /ha og 15 ha efterbehandlet til sø- og naturområde, hvor sikkerhedsstillelsen er fastsat til 150.000 kr./ha.
- Sikkerhedsstillelsen skal indeksreguleres efter "Danmarks Statistiks omkostningsindeks for "anlæg, jordarbejde".
- Region Sjælland kan stille krav om, at sikkerhedsbeløbet opskrives, hvis det ud fra en konkret vurdering skønnes nødvendigt. Sikkerhedsbeløbet kan efter aftale reduceres, hvis det åbne gravefelt begrænses til et mindre areal, og der foretages løbende efterbehandling på de allerede udgravede arealer.
- Sikkerhedsstillelsen skal være en ikke tidsbegrænset nominel sikkerhed og stilles i form af garanti fra et pengeinstitut eller et kautions – og garantiforsikringselskab. Gravning må ikke påbegyndes før sikkerhedsstillelse er indsendt til - og godkendt af Region Sjælland.
- Såfremt indvinder ønsker at anlægge interne veje i råstofgraven, stilles der en separat garanti for fjernelse af disse.

3.1.1.3 Afmærkning

- Gravearealet skal være afsat i marken med kendelige pæle, der ikke må bortgraves eller dækkes med jord. Hovedafmærkningen, som angiver graveområdets ydre grænse, skal sikres med betonringe el. lign.
- Afmærkning skal være etableret før gravning påbegyndes.

3.1.2 Råstofindvindingen

3.1.2.1 Vilkår om adgangsvej

- Adgangsvejen til og fra gravearealet skal være i overensstemmelse med graveplanens anvisning. For at hindre uvedkommende færdsel skal adgangsvejen være afspærret, når råstofgraven er ubemandet. Adgangsvejen skal renholdes og vandes ved generende støvdannelse.

3.1.2.2 Interne køreveje

- Til etablering af køreveje i råstofgraven må der ud over materialer fra graven kun anvendes rene sten- og grusmaterialer, der fjernes i forbindelse med efterbehandlingen.

3.1.2.3 Jord – og materialeoplag

- Materialeoplag samt oplag af afrømmet muld/overjord skal henlægges inden for det tilladte indvindingsområdes afgrænsning og med en maksimal højde på 5 m over omgivende/ikke gravet terræn.

3.1.2.4 Tilførsel af råstoffer

- Råstoffer tilført til graven udefra må maksimalt udgøre 25% af den indvundne mængde. Tilførsel herudover forudsætter tilladelse fra Region Sjælland.

3.1.2.5 Kvalitet

- Region Sjælland kan forlange, at indvinderen lader de oparbejdede materials kvalitets undersøge med henblik på deres anvendelighed til bestemte formål. Undersøgelsernes nærmere omfang fastsættes i givet fald af Region Sjælland i hvert enkelt tilfælde.
- Hvis virksomheden lader egne rutinemæssige undersøgelser foretage, kan analyseattester fra disse være tilstrækkelig dokumentation. Region Sjælland kan forlange at få sådanne attester tilsendt.

3.1.3 Tilladte driftstider

- Tilladte driftstider for gravemaskiner, transportanlæg og oparbejdningsanlæg:
 - Mandag til fredag kl. 07.00 - 18.00, dog ikke helligdage.
 - Lørdag kl. 07.00 - 13.00, dog ikke helligdage.
- Tilladte driftstider for udlevering og læsning, herunder kørsel inden for virksomhedens område samt støjafgivende reparationer og afprøvning af materiel:
 - Mandag til fredag kl. 06.00 - 18.00, dog ikke helligdage.
 - Lørdag kl. 07.00 - 13.00, dog ikke helligdage.
- Der må ikke foretages knusning om lørdagen.

3.1.4 Støj, lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer

3.1.4.1 Støjvilkår

- Driften af virksomheden må ikke medføre, at den målte/beregnete værdi af virksomhedens bidrag til støjen, målt som det ækvivalente, korregerede støjniveau i dB(A), overstiger følgende grænser:

	Mandag - fredag kl. 07.00 - 18.00 lørdag kl. 07.00 - 13.00	Alle dage kl. 06.00-07.00
3. Område for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder (bykerne)	55	40
6. Sommerhusområder og offentligt tilgængelige rekreative områder. Særlige naturområder	40	35

3.1.4.2 Maksimalt støjniveau om morgenen

- Der må på intet tidspunkt i perioden kl. 6.00 - 7.00 være et støjniveau over 55 dB(A).

3.1.4.3 Pligt til støjmåling/støjberegning

- Virksomheden er forpligtet til at bekoste og lade udføre støjmålinger og støjberegninger efter anmodning fra Region Sjælland, som er tilsynsmyndighed i forhold til råstofloven. Beslutning om metode og hyppighed af målinger træffes af Region Sjælland. Der kan maksimalt kræves målinger en gang om året, - med mindre forholdene i råstofgraven er ændrede.

3.1.4.4 Udførelse af støjberegning

- Støjmålinger/støjberegninger skal udføres som angivet i Miljøstyrelsens vejledninger nr. 5/1984 og nr. 6/1984 om måling af ekstern støj fra virksomheder og gennemføres under forhold, hvor virksomheden er i fuld drift.
- Målingerne/beregningerne skal udføres af et af Miljøstyrelsen akkrediteret firma.

3.1.4.5 Støjdæmpende foranstaltninger

- Behandlings- og transportanlæg samt grave- og læssemaskiner kan om fornødent kræves støjdæmpet, således at ovennævnte grænseværdier kan overholdes. Støjdæmpningen kan for eksempel ske ved gummibeklædning, indkapsling af maskindele, opsætning af støjskærme eller oplægning af volde mod de nærliggende beboelseshuse.

3.1.4.6 Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer

- Driften af virksomheden må ikke medføre, at den målte værdi af virksomhedens bidrag til støjen målt indendørs i de berørte bygninger overstiger følgende grænser:

Anvendelse	A-vægtet lydtrykniveau (10-160 Hz), dB	G-vægtet infralydniveau dB
Beboelsesrum, herunder i børneinst. og lign.		
Aften/nat (kl. 06.00-07.00)	20	85
Dag (kl. 07.00-18.00)	25	85

Grænseværdier for lavfrekvent støj og infralyd. Grænseværdierne gælder for ækvivalentniveauet over et måletidsrum på 10 minutter, hvor støjen er kraftigst. I tilfælde, hvor støjen er impulsagtig reduceres de anførte grænser med 5 dB

- Driften af virksomheden må ikke medføre at udsendelse af vibrationer målt som accelerationsniveau indendørs i de berørte bygninger overstiger følgende grænser:

Anvendelse	Vægtet accelerationsniveau, Law i dB
Boliger i boligområder (hele døgnet)	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde kl. 06.00-07.00	75
Børneinstitutioner og lignende	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde kl. 07-18	80

Grænseværdier for vibrationer, dB re 10^{-6} m/s². Grænseværdierne gælder for det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S

Note: For kontorer og tilsvarende lokaler, hvor der foregår følsomme aktiviteter i virksomheder, gælder grænseværdien Law = 80 dB.

- Virksomheden er forpligtet til at bekoste og lade udføre målinger og beregninger efter anmodning fra Region Sjælland, som er tilsynsmyndighed i forhold til råstofloven. Beslutning om metode og hyppighed af målinger træffes af Region Sjælland. Der maksimalt kan kræves målinger/beregninger én gang om året medmindre, forholdene i råstofgraven er ændrede.
- Måling, rapportering og anden dokumentation skal ske i overensstemmelse med retningslinjerne i afsnit 3 (lavfrekvent støj og infralyd) og 4 (vibrationer) i "Orientering fra Miljøstyrelsen", nr. 9, 1997 om lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø, af et laboratorium, der er godkendt af Miljøstyrelsen til at udføre "Miljømåling - eksternt støj".

3.1.5 Materiel

- Det benyttede materiel skal svare til det i ansøgningsmaterialet beskrevne. Udvidelser eller ændringer skal anmeldes til Region Sjælland senest 4 uger før ibrugtagning. Regionen kan i denne periode stille supplerende vilkår.

3.1.6 Støv

- Virksomhedens drift må ikke give anledning til væsentlige ulemper i form af støv. Således skal der træffes foranstaltninger til hindring af støvdannelse fra interne transportveje, materialebunker og produktionsanlæg.
- Der må ikke udsprede andre støvdæmpende midler end vand uden godkendelse fra Region Sjælland.
- På interne veje må der ikke køres med en hastighed over 20 km/t.

3.1.7 Forebyggelse mod forurening

3.1.7.1 Brændstoftanke

- Overjordiske brændstoftanke med tilhørende slanger og brændstofstudse, olietromler m.v. skal - uanset hvor de placeres inden for det godkendte graveområde - anbringes i aflåselige lukkede containere med en indbygget sump, som skal kunne rumme 100 % af brændstoftankens volumen og øvrige olieprodukter.
- Alternative løsninger er mulige, hvor brændstoftanke med tilhørende slanger og brændstofstudse, olietromler m.v. anbringes i aflåselige eksisterende eller nye bygninger, og sikres med en sump, som mindst skal kunne rumme 100 % af brændstoftankens volumen og øvrige olieprodukter. En alternativ løsning skal godkendes af Region Sjælland.
- Tankene i grusgraven skal være typegodkendt efter ADR, eller Olietankbekendtgørelsen⁵.
- Udendørstanke og entreprenørtanke skal sikres mod påkørsel.

3.1.7.2 Tankning, reparation og parkering af kørende materiel

For tankning af kørende samt flytbart materiel, som anvendes i grusgraven, gælder følgende:

- Tankning, reparation, vask og parkering af kørende materiel skal foregå på befæstet areal, som er modstandsdygtigt over for olie- og dieselprodukter, således at evt. brændstofspild hurtigt og nemt kan fjernes. Arealet skal være indrettet således, at spildte væsker ikke løber væk fra det befæstede areal.
- Alternativt kan der anvendes sugemåtter til drypsspild.
- Under påfyldningsstudse på tanke med olieprodukter, herunder motorbrændstof, skal der etableres en impermeabel belægning med kontrolleret afledning af afløbsvandet.
- Alternativt skal eventuelt spild opsamles i en tæt spildbakke eller grube. En eventuel udendørs spildbakke eller grube skal tømmes, således at regnvand i bunden maksimalt udgør 10 % af spildbakken eller grubens volumen.

For tankning af langsomt kørende samt svært flytbart materiel, som anvendes i grusgraven, gælder følgende:

- Maskinen skal have monteret en sugepumpe med fast rørforbindelse til maskinens diesel-tank.

⁵ Bek nr. 1611 af 10. december 2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines, kap. 2.

- Denne pumpe skal have monteret en slange til at forbinde til brændstoftanken. Mellem pumpe og slange skal der være monteret en lukkehane, og for enden af slangen skal der være en lynkobling monteret.
- Ved tankning monteres lynkoblingen fra slangen på en modpart på brændstoftanken. Tankningen skal foregå således, at den automatisk afbrydes, når tanken er fuld.
- Under påfyldningsstudse på tanke med olieprodukter, herunder motorbrændstof, skal der etableres en impermeabel belægning med kontrolleret afledning af afløbsvandet. Alternativt skal eventuelt spild opsamles i en tæt spildbakke eller grube. En eventuel udendørs spildbakke eller grube skal tømmes, således at regnvand i bunden maksimalt udgør 10 % af spildbakken eller grubens volumen.
- Alternativt kan der anvendes sugemåtter til drypsspild.

3.1.7.3 Entreprenør-tanke

- Påfyldning af entreprenørtanke og køretøjer skal foregå på impermeable arealer med kontrolleret afledning af afløbsvandet.
- Udendørs tanke og entreprenørtanke skal sikres mod påkørsel.

3.1.7.4 Øvrigt oplag

- Oplag af olieprodukter skal placeres under tag og være beskyttet mod vejrlig. Oplagsplads inden for grusgravens område skal være indrettet med impermeabel belægning uden afløb og således, at spild kan holdes inden for området uden mulighed for afløb til jord, grund- og overfladevand eller kloak. Området skal kunne rumme indholdet af den største opbevaringsenhed.
- Tanke med AdBlue el. lign. tilsætningsstoffer skal placeres minimum 50 meter fra åbne vandflader.
- Der må ikke benyttes eller oplagres kemikalier eller lignende stoffer til andet end grusgravsindvindingen. Kemikalier olieprodukter mv. eller lignende stoffer til grusgravsindvindingen skal opbevares i overdækket container i beholdere egnet til formålet. Eventuelle flydende væsker herunder spildolie hydraulikolie m.fl. skal desuden opbevares på spildbakker der kan indeholde 100% af indholdet fra den største beholder. Containeren skal sikre mod påkørsel.

3.1.7.5 Olie- og kemikaliespild

- Alt stationært og rullende materiel skal regelmæssigt inspiceres for olie- og kemikaliespild, og eventuelle utætheder skal øjeblikkeligt afhjælpes og repareres.
- Spild af olieprodukter, herunder spild ved påfyldning af brændstof på køretøjer, skal opsamles straks. Der skal forefindes absorptionsmateriale til opsamling af sådant spild.

3.1.7.6 Affald

- Maskiner og materiel, der ikke anvendes i forbindelse med indvinding eller ikke kan betragtes som anvendeligt til indvindingen, må ikke opbevares inden for det område, som tilladelsen til indvinding af råstoffer omfatter.
- Ejeren og indvinderen har ansvar for, at der ikke - hverken midlertidigt eller varigt - henlægges affald af nogen slags samt for, at eventuelt henkastet affald straks fjernes.

3.1.8 Dræn

- Hvis der i forbindelse med indvindingen blotlægges dræn, skal Sorø kommune og Region Sjælland underrettes.

3.1.9 Arkæologi og geologi

- Hvis der i forbindelse med råstofindvindingen fremkommer arkæologiske fund eller anlæg, skal indvindingen omgående standses, og der skal foretages anmeldelse til Museum Vestsjælland.
- Hvis der i indvindingsforløbet blotlægges særligt værdifulde geologiske profiler i grusgravens periferi, kan Region Sjælland forlange disse profiler bevaret af undervisningsmæssige og videnskabelige grunde.

3.1.10 Strandtudser

- Før bortgravning af skråningsanlæg skal det sikres, at skråningen ikke huser strandtudser i dvale.

3.1.11 Graveafstande og efterbehandlingsanlæg

Med en gravedybde på 16 meter skal graveafstand fra den ydre grænse være:

- gravning over grundvandsspejlet: $G_o = e + (\frac{1}{2} \times D \times A) = 2 + (\frac{1}{2} \times 16 \times 3) = 26$ meter
- gravning under grundvandsspejlet: $G_u = e + (D \times A) + 12 = 2 + (16 \times 3) + 12 = 62$ meter

Ovenstående beregningsmetode skal anvendes på samtlige nedenstående vilkår om afstand til skel.

3.1.11.1 Matrikel 10d

Mod naboejendommen matrikel nr. 10-d Munke Bjergby By udføres blivende periferiskråning med en gennemsnitlig hældning på 1: 3 varierende mellem 1: 2 og 1: 4. Efterbehandlingen påbegyndes 2 m fra graveområdets ydre grænse, typisk et skel, stendige eller anden afgrænsning. Den del af skel, hvor der tidligere er meddelt tilladelse til indvinding med gravning fra matr. 10bx, skal bortgraves.

3.1.11.2 Matrikel nr. 9-co Munke Bjergby By

Der udføres blivende periferiskråning med en gennemsnitlig hældning på 1: 3 varierende mellem 1: 2 og 1: 4. Efterbehandlingen påbegyndes 2 m fra graveområdets ydre grænse, typisk et skel, stendige eller anden afgrænsning.

3.1.11.3 Matrikel nr. 9-e og 9-g Munke Bjergby By

Der udføres blivende periferiskråninger med en gennemsnitlig hældning på 1: 3 varierende mellem 1: 2 og 1: 4. Efterbehandlingen påbegyndes 2 m fra graveområdets ydre grænse, typisk et skel, stendige eller anden afgrænsning.

3.1.11.4 Matrikel nr. 22-b og 7-c

Der udføres midlertidige periferiskråninger med en gennemsnitlig hældning på 1: 3 varierende mellem 1: 2 og 1: 4. Efterbehandlingen påbegyndes 2 m fra graveområdets ydre grænse, typisk et skel, stendige eller anden afgrænsning.

Mod Munke Bjergbyvej, Veddevej og Østervej udføres blivende periferiskråning med anlæg 1:2. Efterbehandlingen påbegyndes 3 m fra vejskel.

3.1.11.5 2.1.4.7 Bortgravning af skel

Skellene mellem 9-ci og 10-bx, mellem 9cf og 10-bx samt mellem 6-e og 15-p skal bortgraves, i overensstemmelse med grave – og efterbehandlingsplanen 2017.

3.1.12 Indskiftning

- Der må ikke ske indskiftning mellem graveområdets ydre grænse og efterbehandlingslinjen jf. bilag 3, "Graveafstande og periferiskråninger".
- For maksimal udnyttelse af råstofferne kan der træffes aftale om indskiftning i blivende periferiskråninger, som angivet i bilag 3. Graveafstande og periferiskråninger". Aftale om indskiftning træffes ud fra en konkret vurdering af den enkelte skråning og gravning
- Region Sjælland kan i aftaler om indskiftning stille yderligere vilkår om, hvor lang tid der må gå mellem indvinding af råstoffer i skråningen og indskiftningen. Aftale om hvor lang tid der må gå mellem udgravning mellem den minimale graveafstand til skel og efterbehandlingslinjen (se bilag 3) træffes ud fra en konkret vurdering af den enkelte skråning og gravning.
- Region Sjælland kan kræve dokumentation for, at der ikke er risiko for nedskridning af grusmaterialer på tværs af matrikelskel i forbindelse med gravning af skråninger.

3.1.13 Efterbehandling

- Arealet skal efterbehandles løbende, og efterbehandlingen påbegyndes så tidligt, som det er praktisk muligt under hensyn til virksomhedens drift.
- Mulddepoter, der er oplagt på ejendommen i forbindelse med afgravning af overjord, skal nedlægges i forbindelse med efterbehandlingen.
- Efterbehandlingen skal minimum udføres med periferiskråninger, jf. bilag 3. Efterbehandlingen kan påbegyndes fra efterbehandlingslinjen (e), der er vist i ovenstående skema.
- Ved efterbehandling til sø udføres en sikkerheds- og lavvandszone. Fra periferiskråningernes skråningsfod - som er 1 m over højeste grundvandsniveau - anlægges en sikkerheds- og lavvandszone på 13 m med anlæg 1: 5 fra 5 meter over grundvandsspejlet til 8 meter under grundvandsspejlet.
- Søbreddens længde gøres længst muligt med mange næs og vige. Sikkerheds- og lavvandszonen må ikke udføres af eller beklædes med muld.
- Adgangsvejen og interne veje skal fjernes i forbindelse med gravearealets retablering.
- Der må ikke ske tilplantning af syd – og vestvendte skrænter, ej heller tilføres muld eller overjord.
- I den vestlige del af området, matr. nr. 9ck, 9ci Munke Bjergby By, der efterlades over grundvandsspejl, tilstræbes etablering af 1-2 mindre lavtvandede søer med en overflade på højst 300 m² og en brinkhældning på maksimalt 1:6. Søerne må gerne tørre ud sidst på sommeren.
- Der må ikke udlægges muld på sydvendte skråninger.
- Der må fremover ikke gødskes eller bruges pesticider/sprøjtemidler på de efterbehandlede arealer.

3.1.14 Afslutning

- Efterbehandlingen skal være afsluttet senest 1 år efter indvindingens ophør.

- Efterbehandlingspligten indtræder omgående, såfremt tilladelsen tilbagekaldes.
- Behandlingsanlæggene og dertil knyttede installationer, herunder eventuelle støbte fundamenter eller lignende, samt gravemaskiner, redskaber, bygninger og skure skal være fjernet senest 1 år efter indvindingens ophør.

4 Vilkår fra andre myndighederne

4.1 Sorø Kommune

4.1.1 Vandforsyningsloven

Sorø Kommune vil i deres afgørelse efter vandforsyningsloven stille vilkår til indvindingen af vand til støvbekæmpelse samt grundvandssænkningen, der følger af, såfremt der meddeles tilladelser efter vandforsyningslovens § 20 og § 26.

5 Grundlag for tilladelsen

5.1 Ansøgningen

- Ansøgningsskema af 30. november 2016.
- Ejendommen består af matr.nr. 9k, 9ck, 9ci, 9cf, 6e, 7d, 15p, 16f og 10bx Munke Bjergby By, Munke Bjergby, Sorø Kommune.
- Det ansøgte graveareal udgør 24,2 ha.
- Der forventes årligt produceret 150.000 m³ sand-, grus- og stenmaterialer, heraf op til 50.000 m³ under grundvandsspejlet.
- Beskrivelse af anvendt materiel

Type	Type brændstof/olie-stoffer
2 stk læssemaskiner	Diesel
1 gravemaskine	Diesel
1 mobilt sorteranlæg	diesel
1 knuseanlæg	diesel
a) Brændstoftank 2000 ltr	Diesel
b) Brændstoftank 300 ltr, integreret på mobile anlæg	diesel
c) Brændstoftank, dobbeltbundet 1500 ltr, flyttes med mobile anlæg	diesel

- Oparbejdningsanlæg flyttes i takt med gravefronten efter behov.
- Der forventes anvendt ca 120.000 ltr diesel/år samt ca 30.000 ltr hjælpestoffer til transport og oparbejdningsanlæg.
- Der vandes efter behov.
- Støjvilkår jf. vejledning nr 5/1984 om ekstern støj fra virksomheder, overholdes.
- Der indvindes fra bunden af eksisterende grusgrav, der oplægges støjvolde efter behov.
- Der er opstillet en trixtank ved mandskabsskur, den tømmes efter behov.
- Affaldsfraktioner udgøres af spildolie, oliefiltre, fedtpatroner samt diverse olie – og kemikalieaffald, ca. 3000 ltr./år.
- Spildolie og oliefiltre bortskaffes af Volvo, i forbindelse med service af maskinerne, hvorfor der ikke er opbevaring af affaldet inden for graveområdet. Fedtpatroner samt diverse olie – og kemikalieaffald opbevares i container, som afhentes af Stena Miljø.
- Kørsel til og fra området sker ad eksisterende overkørsel.
- Der efterbehandles til jordbrugsmæssig drift samt naturformål.
- Forslag til grave- og efterbehandlingsplan fra januar 2017 vedlægges

5.2 Udtalelser

5.2.1 Høring af myndigheder og forsyningsselskaber

Ansøgningmaterialet har været sendt i høring til følgende:

- Sorø kommune
- Sorø Forsyning
- Museum Vestsjælland (Holbæk, Kalundborg, Odsherred, Ringsted, Slagelse, Sorø), plan@vestmuseum.dk
- SEAS-NVE, seas-nve@seas-nve.dk

Vi har modtaget høringssvar fra Sorø Kommune og Museum Vestsjælland.

5.2.2 Partshøring

Udkast af gravetilladelsen er udsendt i partshøring til:

Ejer	Adresse	
NCC Industry A/S	Hørkær 8	2730 Herlev
KFUM-Spejderne v Steen Jens Andersen	Søvang 4	4190 Munke Bjergby
J S O INVEST A/S	Norgesvej 8	4200 Slagelse
Maria Karin Berg Bangsholm	Østervej 16	4190 Munke Bjergby
Tommy Gilbert Therkelsen	Veddevej 10	4190 Munke Bjergby
Malene Therkelsen	Veddevej 10	4190 Munke Bjergby
Poul Erik Pedersen	Veddevej 8	4190 Munke Bjergby
Aage William Dyhr Andersen	Veddevej 9	4190 Munke Bjergby
Kirsten Andersen	Veddevej 9	4190 Munke Bjergby
Karin Marianne Fobian	Døjringevej 23 A	4190 Munke Bjergby
Trine Helle Lund Nielsen	Søbrinken 4	4190 Munke Bjergby
Merete Christiansen	Søbrinken 6	4190 Munke Bjergby
Mona Bente Hermansen	Østervej 18	4190 Munke Bjergby
Kurt Kristian Thrane Hermansen	Østervej 18	4190 Munke Bjergby
Jan Egegård Pedersen	Veddevej 6	4180 Sorø
Peter Christensen	Vibesvinget 2	4190 Munke Bjergby
Steen Jens Andersen	Søvang 4	4190 Munke Bjergby
Mogens Holm	Kællingebyvejen 2	3720 Aakirkeby
Morten Søgård Volff	Dronningensgade 22 A, 2. tv	5000 Odense C
Jette Briskov Westh	Vibesvinget 5	4190 Munke Bjergby
Kåre John Niven Christiansen	Buskehuse 2	4180 Sorø
VEKAMA ApS	Forlevvej 4	4241 Vemmelev
Erik Johannes Nielsen	Veddevej 3 C	4190 Munke Bjergby
Søren Christiansen	Veddevej 5	4190 Munke Bjergby

Region Sjælland har vurderet, at parter i sagen er naboer der individuelt berøres af indvindingen. De udpegede parter i sagen dele skel eller hjørne med en del af det ansøgte område.

6 Grave - og efterbehandlingsplan

6.1 Graveplan

Der er og vil blive gravet gennem skel mod syd (til matrikel 10bx og 15p) både over og under vand. Dog ikke under vand ved skellet mellem matrikel 6e og 15p.

Der vil fortsat blive indvundet råstoffer både over og under vandspejl. Gravning over vand foretages med læsemaskine, mens gravning under vand foretages periodevis med en hydraulisk grave-maskine eller wiremaskine.

Råstofindvindingen over vand udføres ikke nærmere skel end 2m + den halve gravedybde gange anlæg. Hvis gravedybden over vand f.eks. er 4 m og hældningen på efterbehandlingen skal være 1:3, kan der indvindes indtil (2m x ½ x 4m x 3m) 12m fra skel.

Dog kan der indvindes tættere på, hvis der er materialer til indskiftning. Der indvindes ned til 1 m over vandspejl – grusgravens bund.

Råstofindvinding under grundvandspejl udføres ikke nærmere skel end, at efterbehandlingsprofilen kan overholdes. Afstanden afhænger således af højden på gravefronten over vandspejl (nærmere beskrevet under efterbehandling).

Den forventede gravning over og under vand er vist på henholdsvis figur 2 og 3. Arealerne er opdelt i graveetaper af 1-3 år, mens graveretningerne er angivet med pile.

Mulddepot

Mulddepoterne placeres løbende i yderkanten af graveområdet efterhånden som arealerne er taget i brug til råstofindvinding (kort 2). Højde af mulddepoterne vil være 3-5m og placeres indenfor en bredde på 10-15 m. Mod naboejendomme vil mulddepoterne virke støjdæmpende.

Produktionsanlæg

Der anvendes 2 mobile sorteranlæg. Anlæggene flyttes så tæt på gravefronterne som muligt. Dette er med til at skærme for støv og støj, samt mindske transporten af materialer til produktionsanlæg.

Adgangsvej

Adgangsvejen er placeret på matrikel 9k ud til landevejen – Munke Bjergbyvej (figur 2).

6.2 Efterbehandling

Aralet efterbehandles dels til naturformål med sø, og dels til landbrugsjord (figur 4).

Der vil blive etableret 3 søer på arealet. To på henholdsvis ca. 1 og 5 ha, mens den midterste sø vil blive gravet sammen med søen i nabogrusgraven så denne samlet bliver knap 17 ha (figur 4).

Et mindre område af matrikel 9ck tilbagelægges til landbrugsjord. Efterbehandlingen påbegyndes minimum 2 m fra skel, dog minimum 3 m mod vej, herefter etableres skråninger med gennemsnitlig hældning på 1:3, dog maksimalt 1:2. 1 m over vandspejl etableres en sikkerhedszone med skråningsanlæg på 1:5. Derudover etableres lavvandszone langs søbredden i en bredde af 8 m og med skråningsanlæg på 1:5.

Idet store arealer skal graves under vand vil overskydende muld blive solgt. Resterende muld- og overjordsdepoter vil blive anvendt til efterbehandlingen.

I den vestlige del af området, matr. nr. 9ck, 9ci Munke Bjergby By, der efterlades over grundvandspejl, tilstræbes etablering af 1-2 mindre lavtvandede søer med en overflade på højest 300 m² og en brinkhældning på maksimalt 1:6. Søerne må gerne tørre ud sidst på sommeren.

Efterbehandlingen af arealerne vil blive foretaget løbende, som arealerne færdigudgraves.

7 Myndighedernes behandling af sagen

7.1 Råstofplanen

Gravearealet er beliggende i Munke Bjergby graveområde, som ifølge råstofplan 2016 er reserveret til indvinding af sand, grus og sten. Råstofferne inden for området skal udnyttes og oparbejdes optimalt, såvel over som under grundvandsspejlet, i overensstemmelse med deres kvalitet.

7.2 Natura 2000 områder

Det ansøgte område ligger henholdsvis 6,5 km nord for Natura2000 området 160 Nordlige del af Sorø Sønderskov og 7,5 km syd for område 156 Store Åmose, Skarresø og Bregninge Å.

160 Nordlige del af Sorø Sønderskov: Skoven er især udpeget fordi den er levested for den sjældne bille eremit, som lever i de gamle, delvist hule træer med solbeskinnede trækroner og stammer. Eremit lever kun i den østlige del af Danmark. I den sydvestlige del findes et større område med den prioriterede skovnaturtype elle- og askeskov. Desuden er der større arealer med bøgeskov på muldbund.

156 Store Åmose, Skarresø og Bregninge Å: Området er udpeget for at beskytte en række naturtyper og arter. Fire naturtyper i udpegningsgrundlaget er særligt prioriterede. Det drejer sig om skovbevokset tørvemose, surt overdrev, avneknippemose samt elle- og askeskov. Området er bl.a. også udpeget for at beskytte levesteder for den lille fisk pignsmerling, stor vandsalamander, sump vindelsnegl og odder. Afvanding er sammen med kvælstofbelastning den største trussel mod Natura 2000-områdets naturtyper. De fleste af de naturtyper, som området er udpeget for at beskytte, vurderes at være påvirket af atmosfærisk kvælstofdeponering (eutrofiering).

Region Sjælland vurderer at indvinding inden for det ansøgte område ikke vil påvirke Natura 2000 områder.

7.3 Habitatdirektivets bilag IV

I forbindelse med råstofindvinding er der i 2006 konstateret tilstedeværelse af strandtudse, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, i området. Region har i forbindelse med nærliggende tilladelse til indvinding af råstoffer i 2016 foranlediget en undersøgelse af status for strandtudsens.

I denne forbindelse er der konstateret tilstedeværelse af strandtudse i søområdet der også omfatter det ansøgte graveområde. Lavtvandsområderne der indeholder den primære bestand af strandtudsens, er adskilt fra det aktive graveområde med lavtvands barrierer der sikrer gennemstrømning fra søen, men også beskyttelse af tudserne. Området der fungerer som strandtudsens primære yngle – og rastested, er ikke direkte omfattet af det ansøgte graveområde.

Der er senest i 2016 konstateret tilstedeværelse af strandtudse 3,5 km fra Munke Bjergby, hvor strandtudsens har været kendt i adskillige år. Det bærer præg af, at strandtudsens ikke kun trives i gravesøerne ved Munke Bjergby, men også at yngle – og levesteder er optimale i et større område, hvilket har muliggjort spredning til omkringliggende graveområder.

Derudover har undersøgelsen påvist tilstedeværelse af skrubtudse, der er almindelig i Danmark, samt Grøn Frø (Habitatdirektivets bilag V).

Flagermusene Vandflagermus, Brunflagermus, Sydflagermus, Troldflagermus og Dværgflagermus er alle registreret inden for den 10x10 km polygon, der omfatter det ansøgte område. Det ansøgte område omfatter hverken skov eller gamle træer der forventes at være leve – og rastested for flere flagermusarter og det vurderes, at arten ikke vil forekomme inden for det ansøgte område.

Markfirben trives i grænselinjen mellem forskellig vegetation, så den hurtigt kan skifte frem og tilbage mellem varme og kølige steder. Arten kan ofte findes i grusgrave, men grundet de meget stejle skrænter og fraværet af højere vegetation i det allerede gravede areal af det ansøgte område, formodes arten ikke på nuværende tidspunkt at forekomme inden for dette.

Stor Vandsalamander samt spidssnudet frø er begge registreret inden for den 10x10 km polygon, der omfatter det ansøgte område. Det vurderes dog, grundet det ansøgte områdes beskaffenhed, at arterne ikke vil forekomme i området.

Region Sjælland vurderer således, at der ikke er risiko for at den økologiske funktionalitet for arter omfattet af Habitatdirektivets bilag IV, ødelægges, såfremt der sættes vilkår der sikrer den nærliggende strandtudsens yngle – og rastested.

Det forudsættes også, at strandtudsens levevilkår og spredningsmuligheder indtænkes i efterbehandlingsplanen og den fremtidige anvendelse af området, for at sikre den fremtidige bevaringsindsats.

7.4 VVM - Vurdering af Virkning på Miljøet

Der er ingen væsentlige ændringer i projektet i forhold til tidligere meddelt tilladelser, hvorfor anlægget ikke vurderes efter VVM- bekendtgørelsens § 2. Afgørelse er meddelt 16. juni 2017 på regionens hjemmeside.

7.5 Andre lovgivninger

7.5.1 Naturbeskyttelsesloven § 3

Sorø Kommune har revurderet udpegning af søen som beskyttet. Det er vurderet at søen ikke er omfattet af § 3, idet den tidligere indvinding ikke har været indstillet.

7.6 Miljømæssige forhold

7.6.1 Driftstider

Der er i ansøgningsmaterialet angivet, at der søges om driftstider for gravemaskiner, transportanlæg og oparbejdningsanlæg fra klokken 6.00.

Det er vurderingen, at drift af disse anlæg ikke vil kunne ske inden for de fastsatte støjkrav i tidsrummet 6.00-7.00. Driftstider for disse anlæg har i tidligere tilladelser været fra kl. 7.00 på hverdage.

Det vurderes derfor at der ikke er grund til at fravige tidligere fastsatte driftstider for gravning og oparbejdning til.

Dog udvides driftstiderne til også at omfatte lørdage der omfattes af samme støjkrav som hverdage.

7.6.2 Støj

Miljøstyrelsen er af den principielle opfattelse, at vilkår om støj fra grusgrave bør fastsættes med udgangspunkt i Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984, "Ekstern støj fra virksomheder", område-type 3 - "Blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder".

Derfor er der fastsat vilkår om støjpåvirkningen fra råstofgraven.

Der er tidligere stillet skærpede vilkår i forhold til støjpåvirkningen på det nærliggende sommerhus-område. Det mellemliggende sø-areal vurderes ikke at have en væsentlig støjreducerende effekt, og de skærpede krav til støjmission ved kanten til sommerhusområdet, fastholdes.

7.6.3 Støv

Vilkår vedrørende forebyggelse af støvgener, er vurderet ud fra gældende viden som de mest effektive ud fra proportionalitetsprincippet.

7.6.4 Forebyggelse mod forurening

Der fastsættes vilkår i forhold til forebyggelse af forurening. Vilkår skal sikre at der er mindst mulig risiko for forurening og spredning i tilfælde af f.eks spilduheld eller opbevaring af materiale og spild-produkter, inden for graveområdet.

7.6.5 Graveafstande og periferiskråninger

Formålet med at fastsætte mindste tilladelige graveafstande er at sikre, at indvinderen ikke uagtsomt kommer til at grave så tæt på graveområdets ydre grænse, at de nødvendige råstoffer til at udføre de planlagte periferiskråninger mangler.

Graveafstande for nærmere angivne strækninger af grusgravens periferiskråninger og for gravning under grundvandsspejlet, tager udgangspunkt i de i ansøgningen angivne gravedybder og koter.

Der er i den tidligere tilladelse for indvinding til råstoffer på ejendommen fastsat gravegrænser og afstand til skel. Der er kommet nye retningslinjer for graveafstande, der også omfatter nuancering af afstande i forhold til f.eks boliger. Da der her er tale om et område der allerede for det meste er udgravet, finder Region Sjælland ikke anledning til en skærpelse eller lempelse af de tidligere fastsatte gravegrænser.

Det i vilkårene indsatte eksempel, skal anvendes på alle skråningsanlæg. Graveafstanden er således bestemt af gravedybden

7.7 Landskabelige værdier

Der er foregået råstofindvinding på hele arealet igennem en længere årrække og spørgsmålet vurderes ikke relevant for den pågældende ansøgning.

I efterbehandlingsplanen tages der højde for det kommende landskab, hvor natur og rekreation bliver tilgodeset.

7.8 Efterbehandling

Ved efterbehandling skal det sikres at arealet fortsat kan anvendes og indgå som en del af det samlede landskab, på en hensigtsmæssig måde. Ved vurdering af de overordnede vilkår for efterbehandling, har Region Sjælland taget i betragtning, at Munke Bjergby har tilstedeværelsen af flere paddearter,

herunder også strandtudsens der er indvandret til området som følge af råstofindvindingen. Planlægning af efterbehandling har til sigte at sikre grundejers privatretlige rettigheder men også den fortsatte udvikling af især strandtudsens og dens habitat.

7.9 Geologiske og videnskabelige interesser

Der er tale om en ny ansøgning på et areal hvor der allerede er sket væsentlig indvinding. Der er i tilladelsen fastsat vilkår der sikrer bevarelsen af eventuelle værdifulde profiler, både til dokumentation for dannelsesprocesserne samt til gavn for videnskabelige formål.

7.10 Rekreative interesser

Der er tale om et areal der er privat ejet. Det vurderes ikke, at der kan fastsættes yderligere vilkår i tilladelsen, end den planlagte efterbehandling, for at sikre nye rekreative interesser.

Der er desuden lagt vægt på at råstofindvindingen for arealet allerede har lagt grund til en væsentlig forbedring af de rekreative interesser, idet der i forbindelse med efterbehandling af en del af det tidligere større graveområde, er etableret trampestier, adgangsmuligheder omkring den færdiggravede del af søen, lavtvandede søer til gavn for flora og fauna, herunder beskyttede arter såsom strandtudsens.

7.11 Byudvikling

Umiddelbart op til arealet ses et lokalplanlagt sommerhusområde. Det ansøgte areal ligger placeret mellem Munke Bjergbyvej, Døjringevej og Veddevej.

Indvinding er allerede eksisterende på hele arealet og det vurderes, at spørgsmålet angående byudvikling, ikke er relevant for sagen.

7.12 Jord – og skovbrugsmæssige interesser

Der er eksisterende indvinding. Det vurderes, at spørgsmålet angående jord – og skovbrugsmæssige interesser ikke er relevant for sagen.

7.13 Svar fra parter

Region Sjælland har foretaget høring af parter i henhold til afsnit 5.2.

Høringssvar er vedlagt i bilag 4.

Der er indkommet svar fra Dansk Sportsfiskerforbund, Danmarks Naturfredningsforening samt Marianne Fobian, der ikke havde bemærkninger til den påtænkte afgørelse.

7.13.1 Regionens bemærkninger til de indgåede høringssvar

Dansk Sportsfiskerforbund

Det ansøgte areal omfatter restgravning efter tidligere meddelt råstofindvindingstilladelse på Døjringevej 23, samt fortsat indvinding af råstoffer på matrikler 9cf, 9ci, 9ck og 9k. Den tidligere samlede indvinding under grundvandsspejl for de to indvindinger var 60.000 m³ pr år.

Således vurderer regionen, at den samlede indvinding under grundvandsspejl er mindre end tidligere.

Sorø Kommune har meddelt tilladelse til den grundvandssænkning der er resultatet af indvindingen under grundvandsspejl. Sorø Kommune er således tilsynsmyndighed i spørgsmål vedrørende indvinding under grundvandsspejl.

Der er ikke tale om en udvidelse af det eksisterende grusgravningsområde, men en sammenlægning af to tidligere gravearealer, hvor der er tale om en restgravning på en del af området. Det samlede graveareal er således reduceret i forhold til de to forudgående tilladelser for arealerne.

Jf Christian Asmussen, Munke Bjergby Vandværk, er der intet i deres pejlinger i vandværkets boringer, der tyder på, at den aktive råstofindvinding i området har indflydelse på grundvandsstanden i Munke Bjergby. Region Sjælland er ikke bekendt med øvrige forhold der tyder på at der sker påvirkning af grundvandsinteresserne for Tude Å, det dette område af oplandet.

Da der ikke kan påvises ændringer i grundvandsstanden i de nærmestliggende grund – og drikkevandsboringer, som følge af råstofindvindingen, vurderes det, at det ikke er råstofindvindingen for det ansøgte område, der er bidragende til en eventuel sænkning af vandstanden i Tude Å.

De vedlagte kort, herunder topografiske kort, beskriver andre områder, end det ansøgte. Regionen vurderer, at der ikke er risiko for en kumulativ påvirkning fra det ansøgte, da der er tale om en allerede eksisterende indvinding af råstoffer, som oven i købet reduceres i forhold til tidligere tilladelser.

Af råstofplan 2016 fremgår:

Indvindingen af råstoffer skal foregå så bæredygtigt som muligt, hvilket betyder, at forekomsten i en aktiv råstofgrav skal udnyttes fuldt ud, medmindre særlige forhold taler afgørende imod. Derfor skal også råstoffer under grundvandsspejlet så vidt muligt indvindes. Formålet er at reducere den samlede effekt på landskabet, og at behovet for råstoffer dækkes fra færrest mulige råstofgrave.

Ved større sammenhængende graveområder med f.eks. forskellige indvindere skal der så vidt muligt ske gennemgravning af skel mellem råstofgravene, for at råstofferne kan udnyttes bedst muligt. Vilkår om skelgennemgravning vil normalt blive tinglyst på de berørte ejendomme, indtil råstofressourcerne er udnyttet.

Regionen vurderer, at indvindingen for området skal færdiggøres. Det vurderes at der ikke er kumulative og særlige forhold der taler imod at indvinding kan fortsætte i en ny tilladelse på de angivne vilkår.

VVM

Regionen har den 16. juni 2017 truffet afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes en VVM screening for det ansøgte. Afgørelsen er meddelt på regionens hjemmeside. Af afgørelsen fremgår klagevejledning.

DN

Strandtudsen

Den ansøgte indvinding vil ikke påvirke den etablerede yngle- og rastesø der ligger inden for det tidligere større indvindingsareal. Den etablerede sø er en del af det større søområde, men er praktisk adskilt fra det større indvindingsaktive sø-område med en dæmning, de kun oversvømmes i perioder med højere vandstand. Yngle – og rastesøen påvirkes således heller ikke af opslæmning.

Regionens tidligere undersøgelser i forbindelse med konsekvensvurdering vedrørende strandtudsens ved indvinding, peger på at ikke kun strandtudsens, men adskillige andre arter af padde, stortrives i det anlagte søområde, også under aktiv råstofindvinding på det ansøgte areal.

Ny natur og kommuneplan

Indvindingen og efterbehandlingen er beskrevet i grave – og efterbehandlingsplanen, der i høj grad afspejler vilkår om efterbehandling fra de tidligere tilladelser for arealet. Råstofindvindingen vurderes at have givet anledning til etablering af ny og næringsfattig natur, herunder ved indvandring af strandtudsens, der efter etablering i Munke Bjergby, har spredt sig til andre råstofgrave i området, herunder både i Bromme plantage samt i Stenlille.

Det ansøgte areal er en del af et større grusgravningsområde, de samlet set vurderes at bidrage positivt til udviklingen af næringsfattig natur.

Sorø Kommune er blevet hørt i forbindelse med behandling af ansøgningen, og deres bemærkninger er blevet taget i betragtning i forbindelse med udarbejdelse af vilkår for blandt andet efterbehandling.

7.14 Regions Sjællands samlede vurdering

Det er vurderingen, at de fremsendte bemærkninger ikke påvirker den påtænkte afgørelse om tilladelse til indvinding af råstoffer.

8 Generelle bestemmelser

8.1 Gyldighed og tilbagekaldelse

Råstofindvindingen må ikke påbegyndes før klagefristen er udløbet. Hvis der indkommer en klage, får ansøger besked, og gravningen må ikke startes, før en endelig afgørelse er truffet med mindre, klagemyndigheden bestemmer andet.

Råstofftilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt, eller hvis den ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

Råstofftilladelsen kan tilbagekaldes af Region Sjælland i tilfælde af grov eller gentagen overtrædelse af vilkårene, hvilket er beskrevet i råstoflovens § 11.

Tilladelse til indvinding under grundvandsspejl, kan ikke udbyttes før Sorø Kommune har meddelt tilladelse efter vandforsyningsloven til sænkning af grundvandsspejlet.

Tilladelse efter vandforsyningsloven kan tilbagekaldes eller ændres uden erstatning, hvis forudsætningerne for tilladelsen viser sig urigtige eller ændres væsentligt.

8.2 Tinglysning af deklaration om efterbehandling

Når afgørelsen er endelig, tinglyser Region Sjælland en deklaration på ejendommen om de varige vilkår vedrørende efterbehandling og brug af arealet.

Afgiften for tinglysningen er 1.660 kr. I henhold til § 10, stk. 5 i lov om råstoffer⁶ skal tinglysningsgebyret betales af ejendommens ejer, men opkræves hos ansøger. Afgiften vil blive opkrævet, når tinglysningen er sket.

Sikkerhedsstillelsen frigives først, når den i grave- og efterbehandlingsplanen beskrevne efterbehandling er udført og godkendt af Region Sjælland samt Sorø kommune.

8.3 Tilsyn og besigtigelse

Region Sjælland fører tilsyn med indvindingen og foretager besigtigelse af arealet for blandt andet at påse, at tilladelsen og vilkårene overholdes. Tilsynet har uden retskendelse adgang til offentlige og private ejendomme for at foretage dette tilsyn, og politiet yder om nødvendigt bistand til at gennemføre dette, jf. råstoflovens § 32.

Tilsynsmyndigheden skal foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre forholdet har underordnet betydning. Region Sjælland kan meddele påbud om, at et ulovligt forhold skal lovliggøres inden for en nærmere fastsat frist, jf. råstoflovens § 33.

Region Sjælland kan umiddelbart lade foretage, hvad der er nødvendigt på ejerens og indvinderens bekostning, hvis et påbud om at lovliggøre et ulovligt forhold ikke efterkommes rettidigt, jf. råstoflovens § 33.

⁶ LBK nr. 124 af 1. februar 2017 af lov om råstoffer

8.4 Udtalelse fra museum vedr. arkæologi forud for indvindingen

Bygherre har altid mulighed for at indhente det arkæologisk ansvarlige museums udtalelse forud for jordarbejder, jf. museumsloven § 25⁷.

Herved gives de bedste muligheder for at undgå standsning af anlægsarbejdet og udgifter til arkæologiske undersøgelser, jf. museumsloven § 27.

Hvis museet i sin udtalelse skønner, at der på arealet ikke findes væsentlige arkæologiske bevaringsinteresser, så vil evt. udgifter til nødvendig arkæologisk undersøgelse skulle betales af Kulturministeren, jf. museumsloven § 27.

En udtalelse fritager ikke bygherre/indvinder fra forpligtelsen til at standse anlægsarbejdet og underrette museet, hvis arkæologiske levn påtræffes, men fritager ham/hende for udgifterne til en undersøgelse.

Indvinder kan også få afklaret de arkæologiske interesser igennem en prøvegravning på arealet.

8.5 Grave og efterbehandlingsplan

Efterbehandlingsplanen beskriver de overordnede retningslinjer for efterbehandlingen. De medfølgende skitser, f.eks. placering af søer, beplantning osv., er således ikke nøjagtigt fastlagte.

8.6 Returjord

Der må ikke uden dispensation fra Region Sjælland tilføres hverken forurenede eller ren jord til råstofgraven⁸.

Import af råstofferne sand, grus og sten til forarbejdning og/eller produktforbedring forudsætter ikke dispensation fra jordforureningsloven § 52.

8.7 Affald

Olieaffald skal opsamles og afleveres til en kommunal modtageplads for olie- og kemikalieaffald medmindre, kommunalbestyrelsen meddeler fritagelse for afleveringspligten⁹.

Klude, der benyttes til aftørring af maskiner og andet materiel, skal opbevares og bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om opbevaring og bortskaffelse af farligt affald.

8.8 Entreprenørtanke

Entreprenørtanke skal være typegodkendte, og der skal være mærkeskilt på tankene med oplysninger om fabrikantens navn, hjemsted, tankrumfang, tanktype, fabrikationsnummer og fabrikationsår.

Tankene i grusgraven skal desuden være typegodkendt og opstillet efter Olietankbekendtgørelsen¹⁰ eller ADR reglerne¹¹.

⁷ LBK nr. 358 af 8. april 2014 af museumsloven.

⁸ LBK nr. 282 af 27. marts 2017 af lov om forurenede jord.

⁹ Bek. nr. 1309 af 18. december 2012 om affald, §§ 61 og 63.

¹⁰ Bek. nr. 1611 af 10. december 2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines, kap. 2.

¹¹ Bek. nr. 828 af 10. juni 2017 om vejtransport af farligt gods.

8.9 Jordforurening

I tilfælde af oliespild eller lignende i forbindelse med råstofindvindingen skal Region Sjælland orienteres.

8.10 Byggeloven

Hvis der ønskes opsat mandskabsvogne, administrationsbygninger eller lignende i råstofgraven, skal der søges særskilt om byggetilladelse til dette i kommunen. Dette gælder også for midlertidigt opsatte skurvogne eller lignende. Der henvises til det gældende bygningsreglement.

8.11 Grundvand

Der må ikke uden særlig tilladelse foretages oppumpning og bortledning af grundvand med henblik på grundvandssænkning.

Der må ikke uden særskilt udledningstilladelse foretages udledning af vand fra grusvask og vand fra vask af materiel.

8.12 Digesvaler

Digesvaler er fredet. Skrænter og skrån timer, hvor digesvalerne har etableret reder, må ikke graves inden for ynglesæsonen fra 1. april til 31. august.

8.13 Ledningsregisteret

Før gravning påbegyndes, har indvinder pligt til at indhente oplysninger i ledningsregistret (LER.dk) om ledningsføringer, der kan påvirkes af gravningen¹².

8.14 Teleledninger

I henhold til § 5 i lovebekendtgørelse om graveadgang¹³ skal enhver, der foretager bygnings-, jordarbejder eller iværksætter andre foranstaltninger, forespørge telefonselskaberne med mindst 8 dages varsel, om der findes ledninger eller anlæg, der nødvendiggør særlig hensyn.

8.15 Indberetning af indvunden mængde

Der skal hvert år gives oplysninger til Region Sjælland om arten og mængden af de råstoffer, der indvindes i hver råstofgrav samt om anvendelsen heraf. Indberetningen skal ske elektronisk efter anvisning af Region Sjælland.

8.16 Indberetning om boringer.

Resultatet af udførelse af boringer m.v. efter råstoffer på ejendommen skal inden 3 måneder efter udførelsen indberettes til Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelser på særlige skemaer. Inden for samme frist skal resultater af geofysiske undersøgelser og andre råstofundersøgelser, herunder om råstoffernes kvalitet, indberettes til Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelser.

¹² LBK nr. 1011 af 25. oktober 2012 om registrering af ledningsejere.

¹³ LBK nr. 622 af 10. juni 2003 om graveadgang og ekspropriation mv. til kommunikationsformål.

8.17 Underretning ved konkurs mv.

I tilfælde af indvindingsvirksomhedens konkurs, betalingsstandsning m.v., er såvel ejendommens ejer, som den der driver indvindingsvirksomheden, forpligtet til straks at underrette tilsynsmyndigheden.

8.18 Råstofafgift

Råstofindvinderen er forpligtet til at betale råstofafgift.

Det skal bemærkes, at erhvervsmæssig indvinding af råstoffer, skal registreres ved Skat, myndighed@skat.dk. Region Sjælland orienterer skattemyndigheden om afgørelsen.

8.19 Yderligere vilkår og ændringer

Region Sjælland kan fastsætte yderligere vilkår eller foretage ændringer af allerede stillede vilkår, hvis det på et senere tidspunkt måtte vise sig nødvendigt af hensyn til opfyldelsen af råstoflovens formålsbestemmelser.

Fastsættelse af eventuelle nye vilkår eller ændringer af eksisterende vilkår vil dog kun blive aktuelt, hvis der er tale om ændrede forudsætninger i forhold til grundlaget for denne afgørelse.

9 Offentliggørelse og klagevejledning

9.1 Generel klagevejledning

Tilladelsen til råstofindvinding med tilhørende andre afgørelser vil blive offentliggjort den 2. september 2019 ved annoncering på Region Sjællands hjemmeside og Sorø kommunes hjemmeside.

Afgørelserne kan påklages inden 4 uger fra de er offentligt annonceret.

Hvis du ønsker at klage over afgørelserne, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via siden "Nævnenes Hus, Miljø- og Fødevareklagenævnet". Du logger på via borger.dk eller via virk.dk med NEM-ID. Klagerne sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er rettidigt indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen inden kl. 23.59 på den dag, hvor klagefristen udløber.

Privatpersoner, virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder skal betale et gebyr for behandling af en klage ved Miljø- og Fødevareklagenævnet på henholdsvis 900 kr. for privatpersoner og 1800 kr. for virksomheder, organisationer eller offentlig myndighed. Nævnenes Hus opkræver et gebyr for hver selvstændig klageskrivelse. Hvis flere klageberettigede indgiver en samlet klage, betales ét klagegebyr. Hvis blot en af klagerne er en virksomhed, en organisation eller en offentlig myndighed opkræves gebyrsatsen gældende for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Formanden fastsætter en frist for indbetaling af gebyret. Indbetales gebyret ikke inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Et indbetalt klagegebyr tilbagebetales, hvis

1. Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Nævnenes Hus' hjemmeside.

9.2 Klage over Region Sjællands afgørelser

9.2.1 Råstofftilladelsen og vurderinger efter Habitatdirektivet

Klageberettigede

- Adressaten for afgørelsen.
- Offentlige myndigheder.
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.
- Enhver med en individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Rettidig klage efter denne lov har opsættende virkning for tilladelsen, medmindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemmer andet.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse kan indbringes for domstolene inden 12 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

9.3 Orientering

Kopi af afgørelsen er sendt til:

- Sorø Kommune, raastof@soroe.dk
- Sorø Forsyning, mail@soroforsyning.dk
- Naturstyrelsen (driftsenhed), nst@nst.dk
- Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening i Sorø kommune, soroe@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Embedslægeinstitutionen for Sjælland, sjl@sst.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, fbr@fbr.dk
- Fredningsnævnet for Vestsjælland, vestsjaelland@fredningsnaevn.dk
- Museum Vestsjælland, kontor@vestmuseum.dk
- Friluftsrådet fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet Kreds Sydvestsjælland, sydvest@friluftsradet.dk
- Slots- og Kulturstyrelsen, fortidsminder@slks.dk
- Skat, myndighed@skat.dk

Derudover orienteres øvrige høringsparter jf. afsnit 5.2.2

Bilag 1

Grave- og efterbehandlingsplan for matrikel 9k, 9cf, 9ci, 9ck, 6e, 7d, 15p, 16f og 10bx Munkebjergby By, Munkebjergby

Nærværende grave- og efterbehandlingsplan erstatter tidligere plan af 13. december 2007. Den omfatter et areal på 24 ha.

Planen er revideres med baggrund i ansøgning om en ny 10-årig råstofansøgning indsendt til Region Sjælland den 29. november 2016.

Nuværende forhold

Langt størstedelen af arealet er taget i brug til råstofindvinding. Dog ligger dele af matrikel 9ck stadig hen som brakmark (figur 1).

Der er og vil blive gravet gennem skel mod syd (til matrikel 10bx og 15p) både over og under vand. Dog ikke under vand ved skellet mellem matrikel 6e og 15p.

Den oprindelige terrænkote har været mellem +32 m og +40 m. Grundvandsstanden findes i kote ca. +30 m, og bunden af grusgraven i kote +31 m. Da overjordsmægtigheden er minimal indvindes der ca. 1-9 m forekomst over vand, mens der indvindes ca. 3-6 m forekomst under vand.

Fra grusgraven indvindes der i dag sand, grus og sten, hvorfra der hovedsageligt produceres vejmaterialer samt tilslag til asfalt og beton. Der har været indvundet råstoffer i grusgraven siden februar 2000. Med den nye råstoffilladelse forventes indvindingen at fortsætte til udgangen af 2027.

Graveplan

Gravning

Der vil fortsat blive indvundet råstoffer både over og under vandspejl. Gravning over vand foretages med læssemaskine, mens gravning under vand foretages periodevis med en hydraulisk gravemaskine eller wiremaskine.

Råstofindvindingen over vand udføres ikke nærmere skel end 2m + den halve gravedybde gange anlæg. Hvis gravedybden over vand f.eks. er 4 m og hældningen på efterbehandlingen skal være 1:3, kan der indvindes indtil (2m x ½ x 4m x 3m) 12m fra skel. Dog kan der indvindes tættere på, hvis der er materialer til indskiftning. Der indvindes ned til 1 m over vandspejl – grusgravens bund.

Råstofindvinding under grundvandspejl udføres ikke nærmere skel end, at efterbehandlingsprofilen kan overholdes. Afstanden afhænger således af højden på gravefronten over vandspejl (nærmere beskrevet under efterbehandling).

Den forventede årlige indvinding over vand er på ca. 100.000 m³/år, mens den under vand er på ca. 50.000 m³/år.

Den forventede gravning over og under vand er vist på henholdsvis figur 2 og 3. Arealerne er opdelt i graveetaper af 1-3 år, mens graveretningerne er angivet med pile.

Mulddepot

Mulddepoterne placeres løbende i yderkanten af graveområdet efterhånden som arealerne er taget i brug til råstofindvinding (kort 2). Højde af mulddepoterne vil være 3-5m og placeres indenfor en bredde på 10-15 m. Mod naboejendomme vil mulddepoterne virke støjdæmpende.

Produktionsanlæg

Der anvendes 2 mobile sorteranlæg. Anlæggene flyttes så tæt på gravefronterne som muligt. Dette er med til at skærme for støv og støj, samt mindske transporten af materialer til produktionsanlæg.

Adgangsvej

Adgangsvejen er placeret på matrikel 9k ud til landevejen – Munke Bjergbyvej (figur 2).

Efterbehandling

Arealet efterbehandles dels til naturformål med sø, og dels til landbrugsjord (figur 4).

Der vil blive etableret 3 søer på arealet. To på henholdsvis ca. 1 og 5 ha, mens den midterste sø vil blive gravet sammen med søen i nabogrusgraven så denne samlet bliver knap 17 ha (figur 4).

Et mindre område af matrikel 9ck tilbagelægges til landbrugsjord.

Efterbehandlingen påbegyndes minimum 2 m fra skel, dog minimum 3 m mod vej, herefter etableres skrån timer med gennemsnitlig hældning på 1:3, dog maksimalt 1:2. 1 m over vandspejl etableres en sikkerhedszone med skrån timer på 1:5. Derudover etableres lavvandszone langs søbredden i en bredde af 8 m og med skrån timer på 1:5.

Idet store arealer skal graves under vand vil overskydende muld blive solgt. Resterende muld- og overjordsdepoter vil blive anvendt til efterbehandlingen.

Efterbehandlingen af arealerne vil blive foretaget løbende, som arealerne færdigudgraves.

Dato: 12. januar 2017

NCC Industry A/S, Råstoffer

Nanna Swane Lund
Geolog

Vedlagt:

Figur 1: Oversigtskort

Figur 2: Graveplan over vand

Figur 3: Graveplan under vand

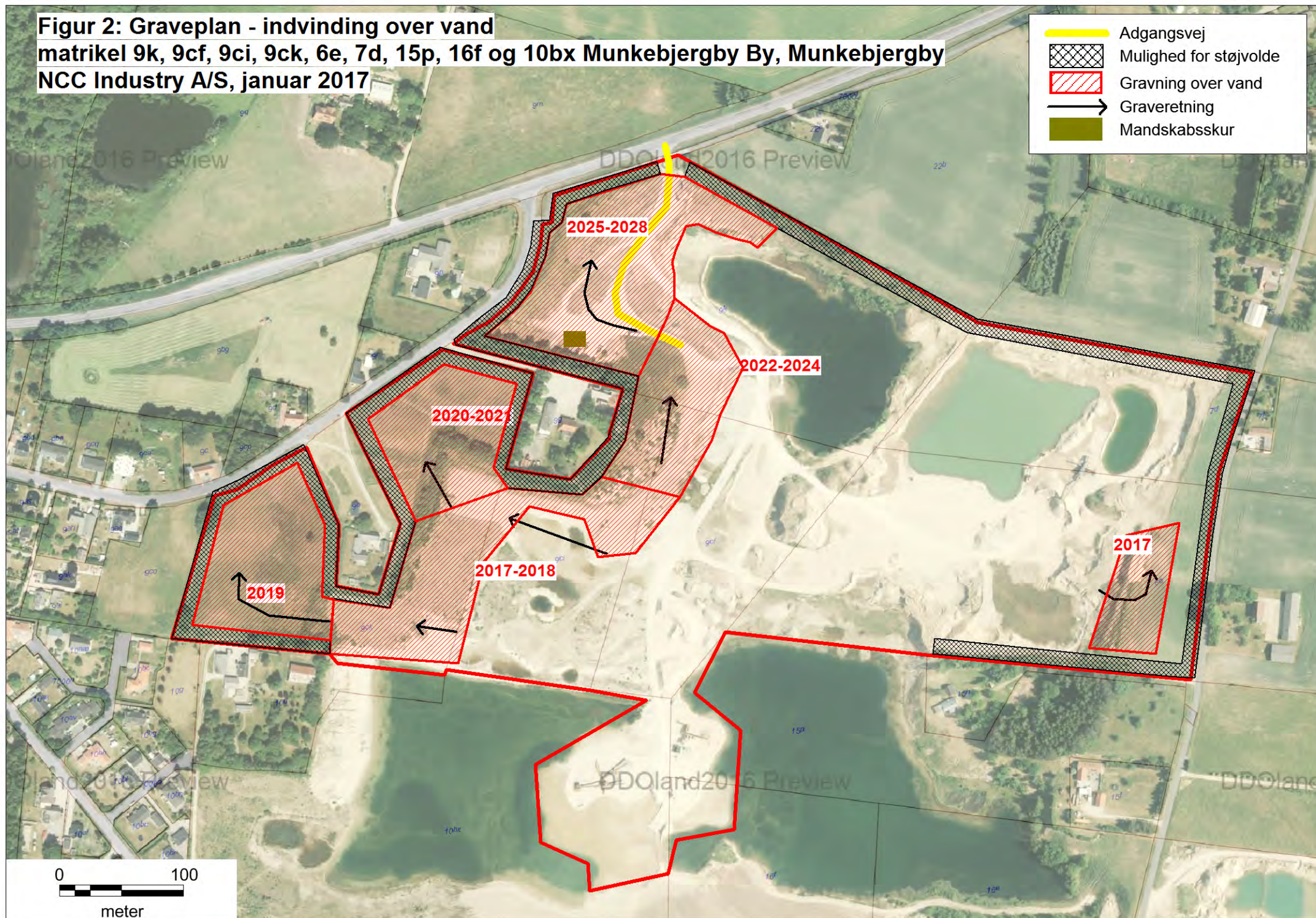
Figur 4: Efterbehandlingsplan

**Figur 1: Oversigtskort
matrikel 9k, 9cf, 9ci, 9ck, 6e, 7d, 15d, 16f og 10bx Munkebjergby By, Munkebjergby
NCC Industry A/S, januar 2017**

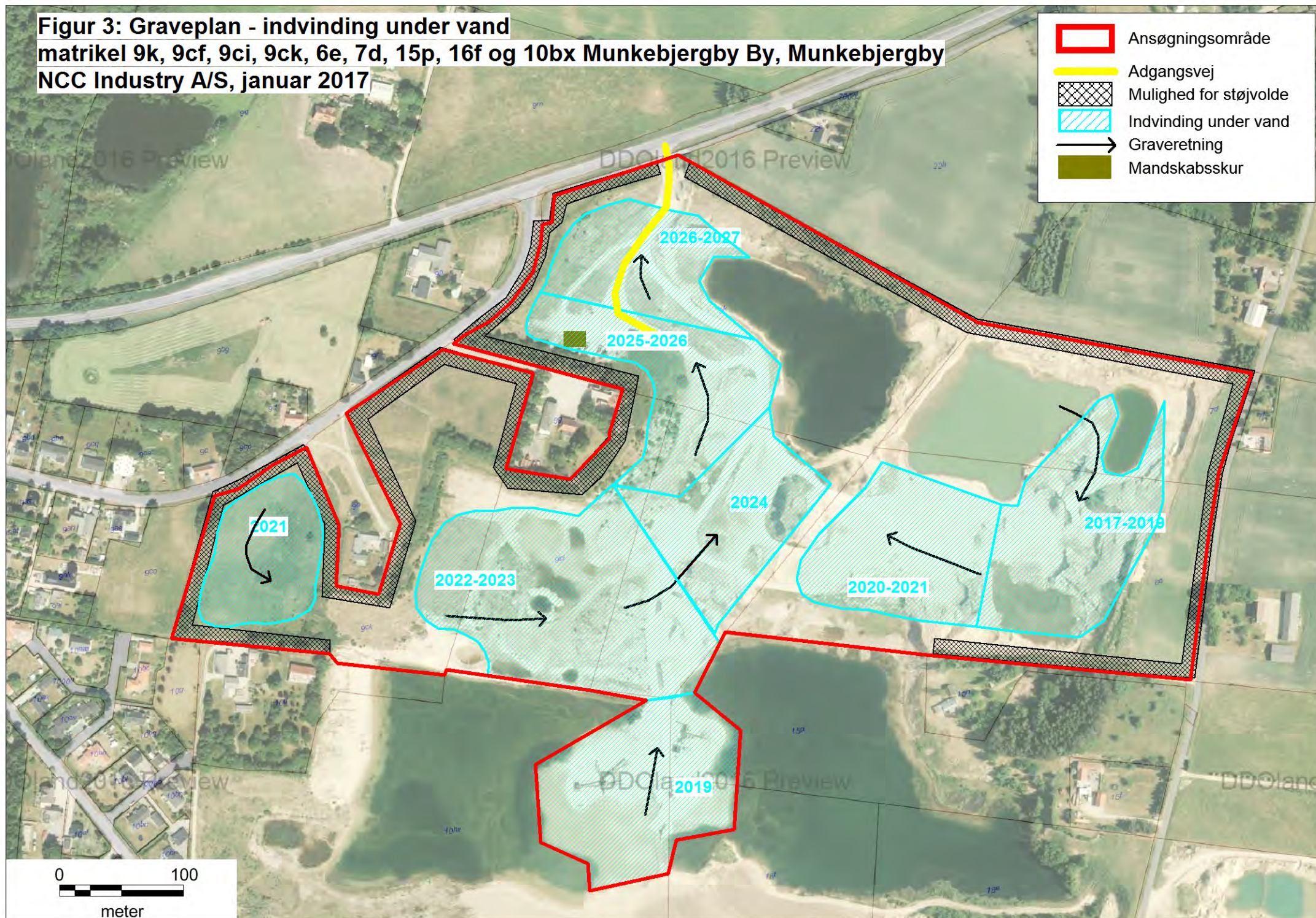
 Ansøgningsområde

Figur 2: Graveplan - indvinding over vand
matrikel 9k, 9cf, 9ci, 9ck, 6e, 7d, 15p, 16f og 10bx Munkebjergby By, Munkebjergby
NCC Industry A/S, januar 2017

**Figur 3: Graveplan - indvinding under vand
matrikel 9k, 9cf, 9ci, 9ck, 6e, 7d, 15p, 16f og 10bx Munkebjergby By, Munkebjergby
NCC Industry A/S, januar 2017**

Figur 4: Efterbehandlingsplan
matrikel 9k, 9cf, 9ci, 9ck, 6e, 7d, 15p, 16f og 10bx Munkebjergby By, Munkebjergby
NCC Industry A/S, januar 2017

Bilag 2

NCC Industry A/S, Råstoffer
Tobaksvejen 2a
2860 Søborg

Afgørelse om at der ikke skal udarbejdes VVM screening i forbindelse med råstofindvinding

Region Sjælland har modtaget ansøgning om tilladelse til indvinding af råstoffer på matriklerne 9k, 9ck, 9ci, 9cf, 6e, 7d, 15p, 16f og 10bx Munke Bjergby By, Munke Bjergby.

Afgørelse om VVM screening

Råstofindvinding hører under planlovens regler om VVM-pligt¹. Der er ingen ændringer i projektet i forhold til tidligere meddelt tilladelse, hvorfor anlægget ikke vurderes efter VVM- bekendtgørelsens § 2.

Det ansøgte projekt skal derfor ikke screenes med henblik på miljøvurdering efter VVM reglerne.

Baggrund

NCC Industry A/S har den 30. november 2016 ansøgt om tilladelse til indvinding af råstoffer på ovenstående matrikler. En del af det ansøgte areal er omfattet af eksisterende råstofftilladelse, hvor del af 10bx, 15p og 16f er omfattet af tidligere tilladelse, hvor en del er efterbehandlet.

Der er søgt om en ny tilladelse til restgravning på matriklerne 10bx, 15p og 16f samt videreførsel af råstofindvindingen på de øvrige matrikler.

Der er ingen væsentlige ændringer i grave – eller efterbehandlingsplanen.

Udkørsel af materialer sker til Munke Bjergbyvej.

Hjemmel

Afgørelsen meddeles jf VVM bekendtgørelsen, LBK nr. 448 af 10. maj 201, kapitel 6 samt bilag 2.

Klagevejledning

Afgørelsen vil blive offentliggjort ved annoncering på Region Sjællands hjemmeside.

Afgørelsen kan påklages inden 4 uger fra de er offentligt annonceret.

Dato: 16-06-2017

Regional Udvikling

Miljø & Ressourcer

Alléen 15

4180 Sorø

Tlf.: 70 15 50 00

naturmiljo@regionsjaelland.dk

www.regionsjaelland.dk

Sagsnr:

17/00210

Sagsbehandler

Randi Johansson

57 87 57 63

radj@regionsjaelland.dk

¹ Bek nr. 448 af 10. maj 2017 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), kap. 6

Hvis du ønsker at klage over afgørelsen, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via siden "Nævnenes Hus, Miljø- og Fødevareklagenævnet". Du logger på via borger.dk eller via virk.dk med NEM-ID. Klagerne sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er rettidigt indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen inden kl. 23.59 på den dag, hvor klagefristen udløber.

Privatpersoner, virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder skal betale et gebyr for behandling af en klage ved Miljø- og Fødevareklagenævnet på henholdsvis 900 kr. for privatpersoner og 1800 kr. for virksomheder, organisationer eller offentlig myndighed. Nævnenes Hus opkræver et gebyr for hver selvstændig klageskrivelse. Hvis flere klageberettigede indgiver en samlet klage, betales ét klagegebyr. Hvis blot en af klagerne er en virksomhed, en organisation eller en offentlig myndighed opkræves gebyrsatsen gældende for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Formanden fastsætter en frist for indbetaling af gebyret. Indbetales gebyret ikke inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Et indbetalt klagegebyr tilbagebetales, hvis

1. Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Nævnenes Hus' hjemmeside.

Klageberettigede

- Enhver, der har en retlig interesse i sagens udfald.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen

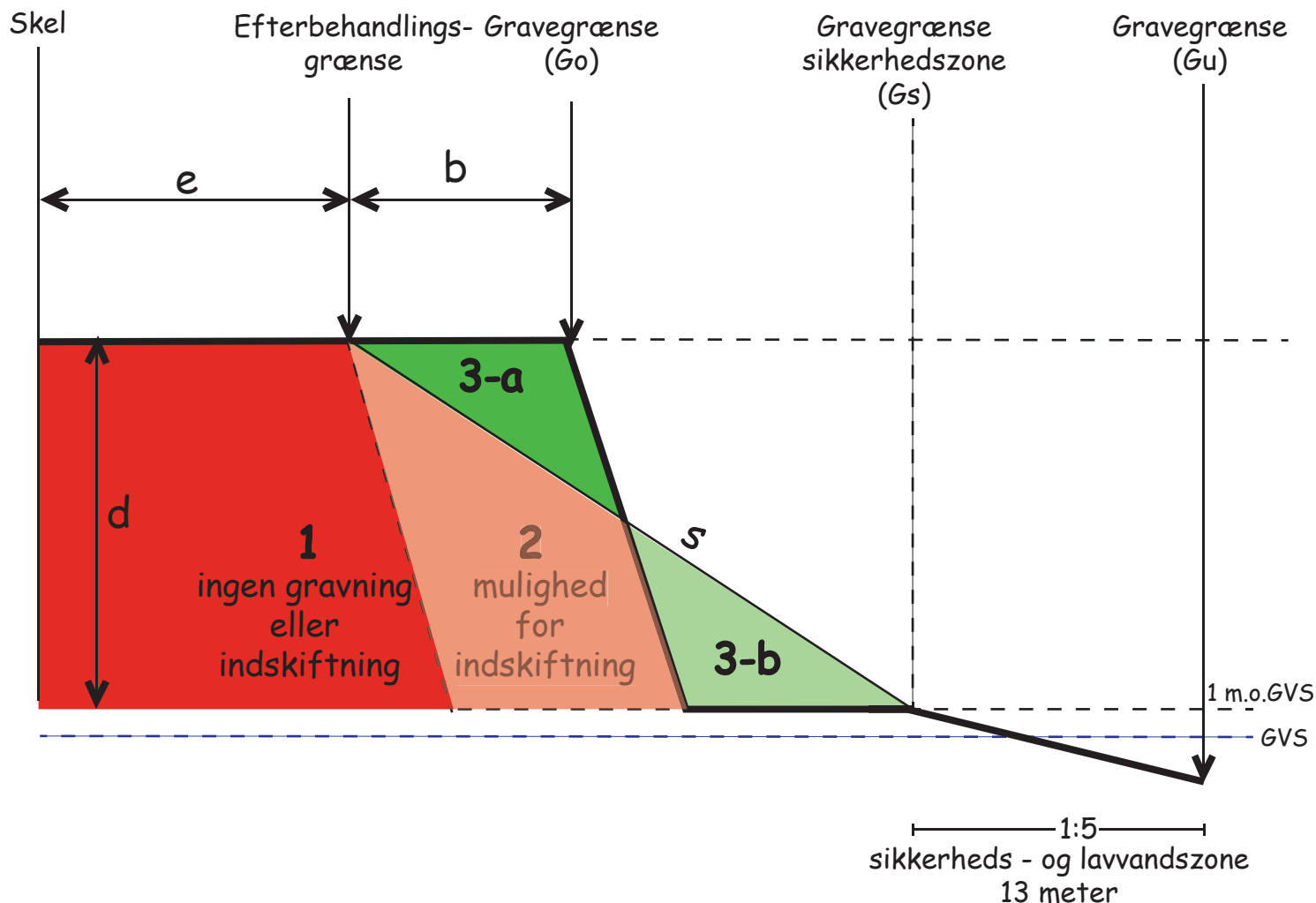
Rettidig klage efter denne lov har ikke opsættende virkning for tilladelsen, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse kan indbringes for domstolene inden 12 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Med venlig hilsen
Randi Johansson
Geolog, Region Sjælland

Bilag 3

Graveafstande og skråningsanlæg

- b =** afstanden mellem gravegrænsen og efterbehandlingslinien (m)
d = gravedybde (m) (regnet indtil 1 meter over højeste grundvandsspejl)
e = minimal afstand fra efterbehandlingsgrænsen til skel (m)
G = gravegrænse (m) (minimal graveafstand fra skel, før evt. indskiftning samt efterbehandling)
s = skråningens anlæg (ved anlæg på 1:3 er s=3)
1 = ingen indvinding
2 = Der kan efter aftale tillades gravning i forbindelse med indskiftning, kun i blivende skråninger.
3 = Ved efterbehandling udjævnes skråningen fra 3-a til 3-b

Beregning af minimal graveafstand (G)

Gravning over grundvandsspejl:

$$G_o = e + (\frac{1}{2} \times d \times s)$$

Graveafstand til sikkerhedszone

$$G_u = e + (d \times s)$$

Gravning under grundvandsspejl:

$$G_u = e + (d \times s) + 13$$

Sikkerheds - og lavvandszone

Sikkerhedszone ved gravning under grundvandsspejl udføres i friktionsmaterialer som anlæg 1:5, 5 meter over og 8 meter ud i søen fra .højeste grundvandsstand

Bilag 4

Region Sjælland
Råstoffer
Regional Udvikling
Alléen 15
4180 Sorø

regionsjaelland@regionsjaelland.dk
naturmiljo@regionsjaelland.dk
(Sendt elektronisk)

Slagelse den 17. juni 2019

VEDRØRENDE

- Sorø Kommune / Region Sjælland
- Matr. nr. 9k, 9ck, 9ci, 9cf, 6e, 7d, 15p, 16f, 10bx,, Døjringe By, Munke Bjergby
- Tilladelse til indvending af råstoffer

Bemærkninger til Region Sjællands udkast til tilladelse til indvending af råstoffer på Døjringevej 23, 4180 Sorø, Matr. nr.: 9k, 9ck, 9ci, 9cf, 6e, 7d, 15p, 16f, 10bx, Munke Bjergby

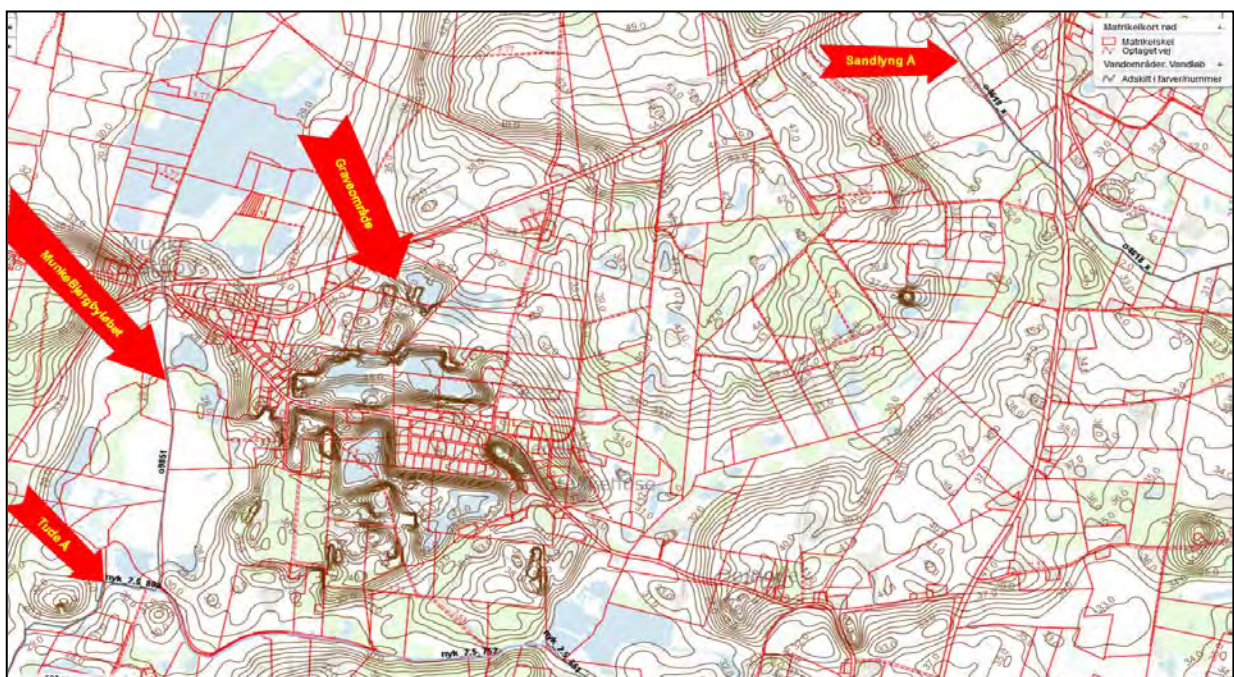
Danmarks Sportsfiskerforbund (DSF) har følgende bemærkninger til udkastet til gravetilladelsen med bilag.

Region Sjællands aktuelle tilladelse til råstofindvinding

Af tilladelsen fremgår at der skal ske en bortgravning af op til 150.000 m³ råstoffer årligt og 50.000 m³ kan indvindes under grundvandspejl, hvor der under gravning efterlades et vandspejl i kote 29,0 m DVR90.

Problematik

Alt andet lige, vil det betyde, at der vil ske en ændring af vandoplandet til Tude Å, Munke Bjergby løbet og Sandlyng Å fordi grundvandspejlet altid ændres i forbindelse med råstofindvinding. Vandet vil altid løbe mod det laveste tryk. Råstofindvindingsområdet ligger geografisk midt imellem de målsatte vandløb med en væsentlig højere bundkote end de planlagte grusgrav søers fremtidige vandspejl. Endvidere vil det hydrauliske tryk ikke længe findes i de grus og jordforekomster som bortgraves, der topografisk er beliggende højere end vandløbet og dermed udhuler vandoplandet til vandløbet.

Kilde: <http://miljoegis.mim.dk/spatialmap?&profile=vandraadsarbejdet2017-grunddata>

Tidligere tilstande og miljømål for vandløbene

I Vestsjællands Amts sidste vandløbsplan var det nedstrøms beliggende dele af Tude Å (strækning 2, 3 og 4), målsat som B1 Gyde- og opvækstvand for laksefisk (Bilag 1a og 1b).

Minimumsvandføringen var fastsat til 20-50 liter pr. sekund.

DVFI var målsat til 5.

Det gældende vandløbsregulativ (Bilag 2) for disse strækninger, anviser en bundbrede fra Stokkebækken og nedstrøms (st. 3025) på omkring 200 cm svarende til et type 2 vandløb.

Faldforholdene varierer i forhold til regulativet over 3 promille, der jfr. statens anvisninger er den vigtigste parameter til miljømålsopfyldelse. (Bilag 3).

Munkebjergbyløbet var målsat som Karpefiskevand.

Minimumsvandføringen var fastsat til 1 liter pr. sekund.

DVFI var målsat til 4.

Sandlyng Å var målsat som Karpefiskevand på den nedre strækning.

Minimumsvandføringen var fastsat til 1 -35 liter pr. sekund.

DVFI var målsat til 4 og 5.

Kommune nr.

Vandløb

TUDE Å SYSTEMET

Tude Å

335 Tude Å

- - -

- - -

- - -

303 - -

333 - -

- - -

- - -

- Munke Bjergbyløbet

337 Sandlyng Å

- - -

Strækning nr.

Nat. vid.interess.

Vandløb uden fisk

Gyde/opv. for laks

Laksefiskevand

Karpefiskevand

Afledning af vand

Spildevand

Vandindvinding

Vandføring i median min. situationen

ops. l/s

neds. l/s

Målsætningsklasse

DVFI

1

2

3

4

5

6

7

8

B3

B3

B1

B1

B2

B2

B2

B3

B3

B0

B3

1

2

-

2

20

50

50

50

55

75

85

150

v

v

1

1

>0

1

1

35

5

5

5

5

5

5

5

4

4

5

4

Fra Vestsjællands Amts vandløbsplan 2005-2016

Fra basisanalysen 2013 (Basisanalyse for Vandområdeplaner 2015 - 2021)
<http://miljoegis.mim.dk/cbkort?&profile=vandrammedirektiv2basis2013>

Gældende miljømål for vandløbet nær indvindingsområdet

BEK nr. 448 af 11/04/2019 (Gældende)

nyk_2.5_141 Lyngbækken Type 1

nyk_2.5_141	Sorø, Lyngbækken	X1: 660488, Y1: 6149333, X2: 659618, Y2: 6148246	1	1.47	God økologisk tilstand senest 22. december 2015. God kemisk tilstand senest 22. december 2015.
-------------	------------------	--	---	------	--

nyk_2.5_676a Lyngbækken Type 1

nyk_2.5_676a	Sorø, Lyngbækken	X1: 660488, Y1: 6149333, X2: 660638, Y2: 6149372	1	0.2	God økologisk tilstand senest 22. december 2021. God kemisk tilstand senest 22. december 2015.
--------------	------------------	--	---	-----	--

o9230 Lyngbækken Type 1

o9230	Sorø, Lyngbækken	X1: 660638, Y1: 6149372, X2: 660927, Y2: 6149795	1	0.58	God økologisk tilstand senest 22. december 2015. God kemisk tilstand senest 22. december 2015.
-------	------------------	--	---	------	--

nyk_2.5_647 Lyngbækken Type 1

nyk_2.5_647	Sorø, Lyngbækken	X1: 661071, Y1: 6149951, X2: 661484, Y2: 6151541	1	1.96	God økologisk tilstand senest 22. december 2015. God kemisk tilstand senest 22. december 2015.
-------------	------------------	--	---	------	--

9847 Tude Å Type 2

o9847	Sorø, Tude Å	X1: 661484, Y1: 6151541, X2: 661179, Y2: 6152329	2	0.89	God økologisk tilstand senest 22. december 2015. God kemisk tilstand senest 22. december 2015.
-------	--------------	--	---	------	--

nyk_2.5_651 Tude Å Type 2

nyk_2.5_651	Sorø, Tude Å	X1: 661119, Y1: 6152403, X2: 661179, Y2: 6152329	2	0.1	God økologisk tilstand senest 22. december 2015. God kemisk tilstand senest 22. december 2015.
-------------	--------------	--	---	-----	--

nyk_2.5_752 Tude Å Type 2

nyk_2.5_752	Sorø, Tude Å	X1: 659684, Y1: 6152607, X2: 661119, Y2: 6152403	2	1.67	God økologisk tilstand senest 22. december 2015. God kemisk tilstand senest 22. december 2015.
-------------	--------------	--	---	------	--

nyk_2.5_80a Tude Å Type 2

nyk_2.5_80a	Sorø, Tude Å	X1: 659085, Y1: 6152163, X2: 659684, Y2: 6152607	2	0.93	God økologisk tilstand senest 22. december 2021. God kemisk tilstand senest 22. december 2015.
-------------	--------------	--	---	------	--

nyk_2.5_80d Tude Å Type 2

nyk_2.5_80d	Sorø, Tude Å	X1: 658841, Y1: 6152189, X2: 659085, Y2: 6152163	2	0.29	God økologisk tilstand senest 22. december 2015. God kemisk tilstand senest 22. december 2015.
-------------	--------------	--	---	------	--

o9846 Tude Å Type 2

o9846	Sorø, Tude Å	X1: 657560, Y1: 6152198, X2: 658841, Y2: 6152189	2	1.4	God økologisk tilstand senest 22. december 2015. God kemisk tilstand senest 22. december 2015.
-------	--------------	--	---	-----	--

O9854 Sandlyng Å type 2

o9854	Sorø, Sandlyng Å, Str. 2	X1: 663020, Y1: 6157133, X2: 662735, Y2: 6154610	2	3.29	God økologisk tilstand senest 22. december 2015. God kemisk tilstand senest 22. december 2015.
-------	--------------------------	--	---	------	--

Relaterede EU retslige domme

DSF skal henvise til EU domstolens afgørelse af 1. Juli 2015 (C-46113), hvoraf det af dommes præmisser fremgår at (Bilag 4):

- 1) Artikel 4, stk. 1, litra a), nr. i)-iii), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger skal fortolkes således, at medlemsstaterne – medmindre der indrømmes en fravigelse – er forpligtede til at nægte at godkende et enkeltprojekt, såfremt det kan medføre en forringelse af tilstanden for et overfladevandområde, eller når det indebærer risiko for, at der ikke opnås en god tilstand for overfladevand eller et godt økologisk potentiale og god kemisk tilstand for overfladevand på den i direktivet fastsatte dato.

Kortet viser omfanget af grusgravning over og under grundvandsspejlet langs Tude Å og de gældende målsatte vandløbssegmenter.

Effekten af den igangværende råstofindvinding

Vi kan se at vandløbet løber tør, mens vandløb af samme type aldrig gør det, selv i den ekstreme sommer 2018.

DSF mener at det er de nye hydrauliske forhold, der gør at vandløbet løber tør i forhold til en uforstyrret situation.

Man har henover årene ændret et positivt vandopland til et negativt.

Før løb vandet fra de tilstødende arealer mod vandløbet, da der var en topografisk overhøjde med et indeholdt hydraulisk tryk.

Nu er det modsat, samtidig med at der er skabt store vandflader der fordamper vandet – navnlig om sommeren, hvor vandløbet i forvejen har en lav vandføring.

UFV har senest d. 26. August 2018 påpeget effekten af råstofindvindingen (Bilag 5), men regionen har ikke taget denne henvendelse til følge.

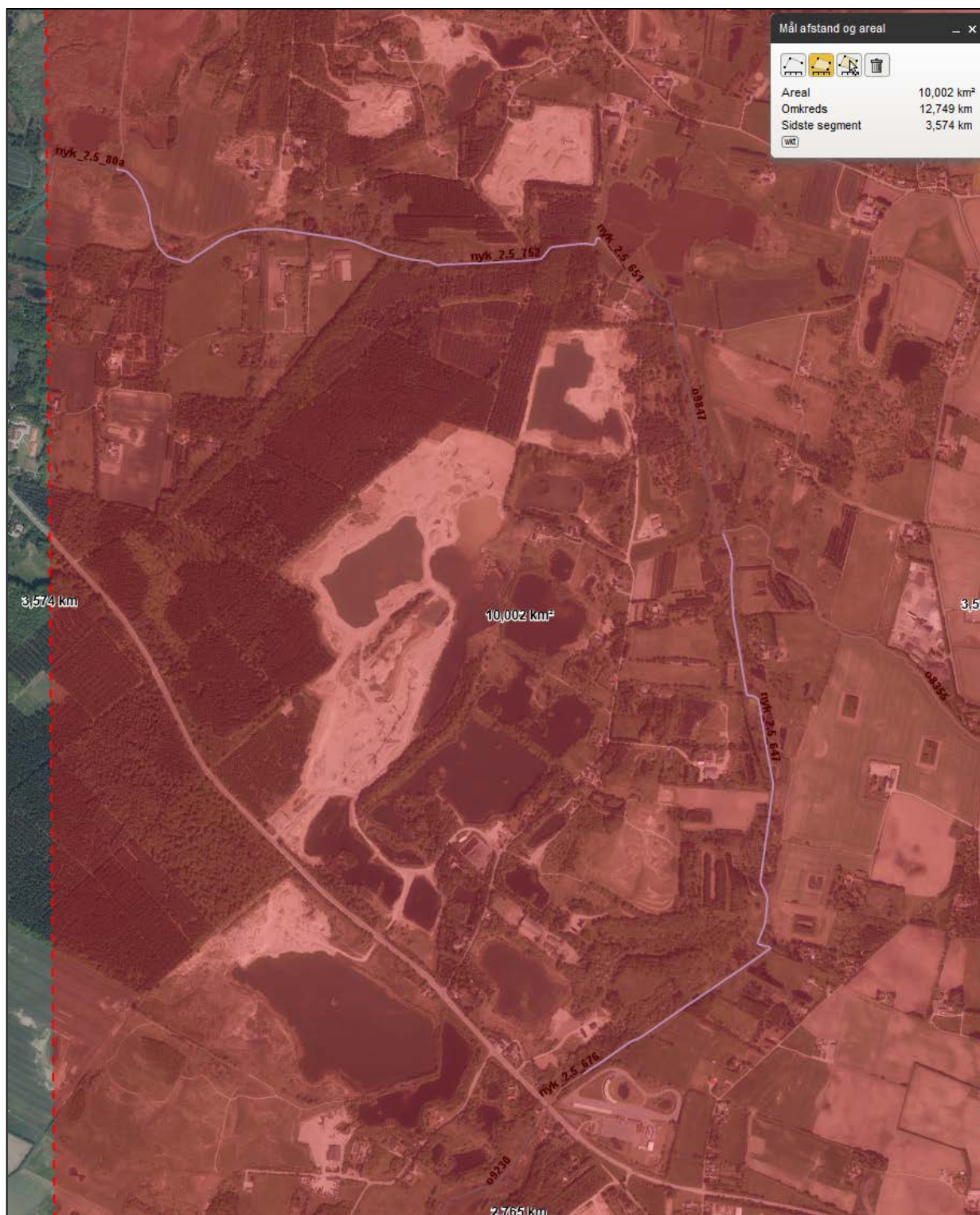
Foto fra sommeren 2018, ved Tidendevad, hvor vandløbet fra o9847 til o9846 var fuldstændigt udtørret fra d. 1. juni til d. 1. Oktober.

DSF har sammen med den lokale udsætningsforening "UFV Sjælland" udført ilt og temperaturmålinger af hele Tude Å's vandløbssystem i sommeren 2018 og kender derfor til at alle andre vandløb har været vandførende.

Eneste undtagelse er den aktuelle strækning af Tude Å's øvre løb, hvor det passerer råstofindvindingsområdet.

Samme dokumentation ses ved at analysere Slagelse og Sorø kommuner dataloggere på:

<http://hydrometri.dk/kommune/slagelse/> og <http://hydroinform.dk/Soroe.html>

Arealer der ligger umiddelbart i vandløbets vandopland, der er grusgravet eller planlagt hertil, vurderes til at udgøre omkring 5 kvadratkilometer, hvoraf omkring halvdelen er sket eller planlagt under grundvandspejlet. DSF vurderer at op mod halvdelen af vandløbets vandopland vil blive påvirket af grusgravningen.

Der er tale om grusgravning mellem 10 og 1000 meter fra vandløbet, som udvides med den aktuelle tilladelse.

Kilde: <http://miljoegis.mim.dk/spatialmap?&profile=vandraadsarbejdet2017-grunddata>

Kortet viser at den oprindelige topografiske overhøjde i forhold til vandløbet på op til mere end 20 meter allerede er fjernet. For det aktuelle råstof indvindingsområde gælder at der fjernes en topografisk overhøjde i forhold til vandløbet på omkring godt 7 meter.

Kilde: <http://miljoegis.mim.dk/spatialmap?&profile=vandraadsarbejdet2017-grunddata>

Erfaringer med tidligere tilladelser og kontrol af disse i området

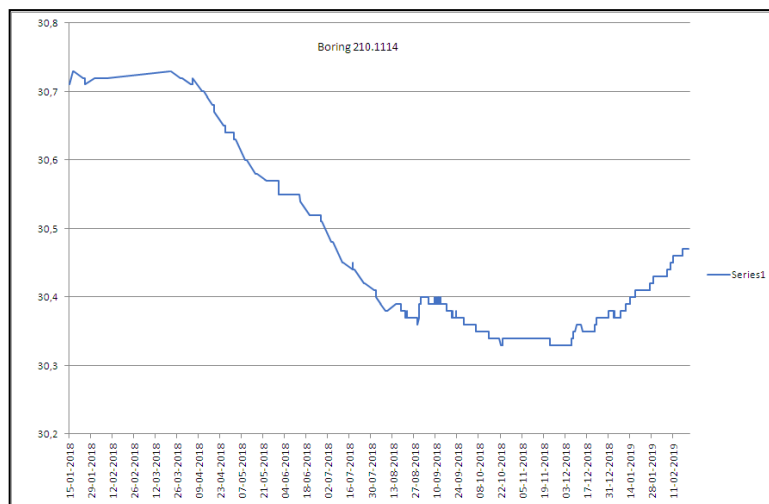
Ifølge tilladelsen til råstofindvinding på matrikel nr.14b 13c, 13p og 42 (Bilag 6) er det muligt at sænke vandstanden til 2900 (cm. DNN), hvor man har konstateret at grundvandets spejlet befinder sig i kote 3000-3100 (cm. DNN).

Tilsynsmyndigheden handlede ikke i sommeren 2018 på UFVs anmodning (Bilag 6) i relation til at vandløbet var udtørret.

Eksempelvis fremgår det af tilladelsen til råstofindvinding på matrikel nr. 11c (Bilag 7) og grundvandssænkning om at *Ad. 4.1.1 Gravning under grundvandsspejl må ikke give anledning til påvirkning af vandmængderne i Tude å. Dette er tydeliggjort i tilladelsens afsnit 7.4.1.2 og 7.4.1.3.*

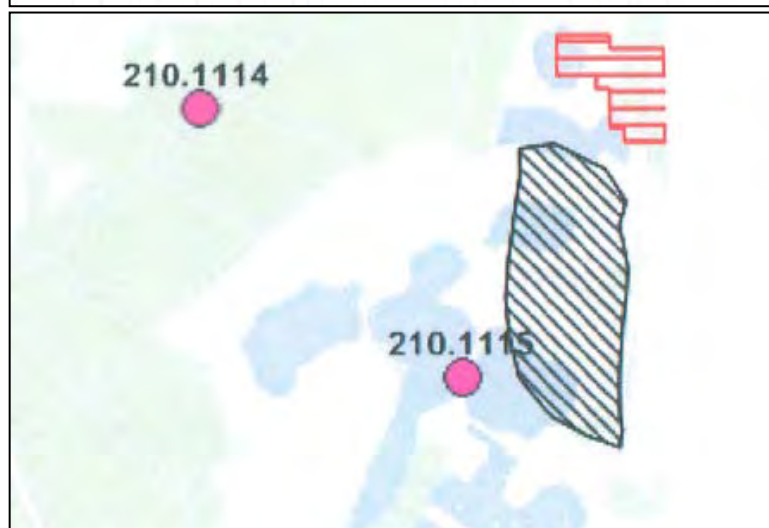
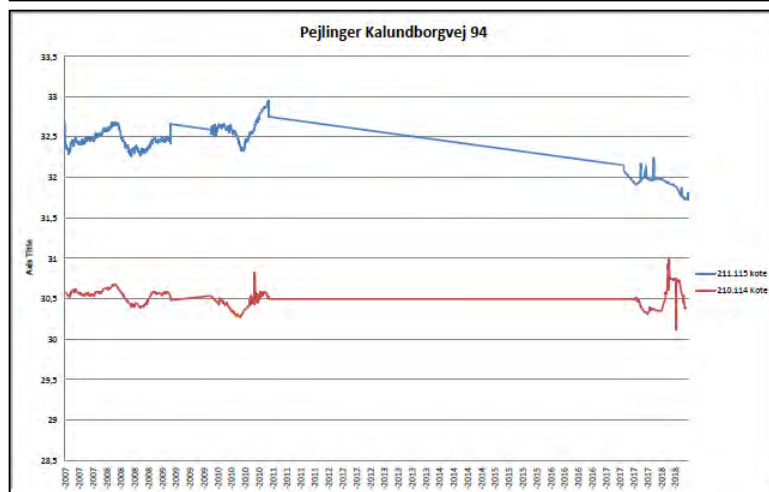
En endnu større tilladelse til råstofindvinding blev givet d. 30. marts 2017 til matriklerne 18a og 18c 21a og 21d.

Som det fremgår af regionens pejlinger sommeren 2018 var grundvandsstanden på kun 3034 (cm. DNN) i en længere periode. (Bilag 8).

Som det fremgår af regionens måleprogram, blev det slet ikke målt i perioden fra 2011 til 2017. (Bilag 8).

Omvendt er det tydeligt at vandspejlet er faldet fra 3250 til 3175 (cm. DNN) fra 2011 til 2017 og at denne tendens er fortsat.

Væsentlige mangler og konflikter i afgørelserne

En indvinding under grundvandsspejlet kan betyde, at grundvandets strømningsveje og vandføringen i vandløb generelt ændres.

Bundkoten i vandløbsregulativet ud fra graveområdet er i regulativerne fastsat til ca. 3000 (cm DNN), hvilket svarer til tidligere fundne grundvandsspejl.

I afgørelsen er vandspejlskravet sat til 2900 (cm DNN). Der efterlades således en teoretisk vanddybde på -100 cm. i vandløbet, hvis grundvandstrømmene påvirkes som frygtet – vel at mærke året rundt.

Dette er efter Danmarks Sportsfiskerforbund's opfattelse i sig selv fuldstændig uholdbart.

Der mangler derfor en redegørelse for dette forhold.

DSF mener ikke at der vil være tale om en midlertidig vandspejlsændring, som påstået i afgørelsen. Der mangler redegørelse og dokumentation for, hvordan grundvandstilstanden kan vende tilbage til en uforstyrret tilstand, når råstofindvindingen er ophørt.

DSF mener at fravalget af en VVM undersøgelse derfor er forkert.

DSF anbefaler derfor følgende, som vi mener, burde være en helt naturlig del af sagsbehandlingen i sager af denne karakter:

1. Region og Kommunen gennemfører en modellering som kan belyse, i hvilket omfang grundvandets strømningsretning ændres, og om det vil betyde en øget risiko for reduceret vandføring i Tude Å samt om dette vil forringe den højt målsatte og eksisterende naturlige vandløbs flora og fauna.
2. Region og Kommunen modellerer og beregner effekterne af den øgede fordampning, der vil ske når grundvandet på de aktuelle matrikel frilægges.
3. Region og Kommunen modellerer og beregner effekterne af den manglende tilstrømning, der vil ske når topografien på de aktuelle matrikler ændres.
4. Region og Kommunen modellerer og beregner effekterne af den negative tilstrømning til åen, der vil ske når topografien på de aktuelle matrikel ændres.
5. Region og Kommunen modellerer og beregner effekterne af den negative tilstrømning til Tude Å, der vil ske når vandspejlet på de aktuelle matrikel kommer under vandløbets vandspejl i forbindelse med fordampning eller andre ukendte faktorer.
6. At der beskrives et kontrol- og afværgeprogram, der sikrer at ansvaret for biologiske skader på de nærtliggende vandløb og et *erstatningsansvar* reelt kan efterleves.

Konklusion og sammenfatning

DSF mener, at der sammen med den igangværende grusgravning i området vil ske en negativ påvirkning af vandløbenes biologiske tilstand. En forringelse, der vil blive så omfattende, at den vil ødelægge tidligere gode miljøtilstand, og føre til manglende målopfylde for de nævnte vandløbssegmenter.

DSF mener ikke, at udkast et til aktuelle tilladelse i tilstrækkelig grad tager hensyn til ovenstående og anmoder derfor om, at der foretages hydrauliske modelleringer, der sikrer et solidt kendskab til råstof indvindingens faktiske påvirkning af de nærtliggende vandløbssystemer, før der gives en endelig tilladelse.

Vandløbet må ikke ændre biologisk negativ tilstand jfr. EU's Vandrammedirektiv, den danske følgelovgivning, samt Naturbeskyttelseslovens § 3.

DSF skal understrege, at Tude Å ifølge statens sidste basisundersøgelse havde opnået **Høj økologisk tilstand for fisk**, der er ødelagt jfr. observationer, som er gjort henover sommeren 2018.

Danmarks Sportsfiskerforbund

www.sportsfiskeren.dk/beskyt

Venlig hilsen / Best regards

På vegne af / On behalf of

Danmarks Sportsfiskerforbund

Natur- og Miljø Team Hovedvandopland 2.1

Per Christensen

Per Christensen | Vardevej 8, 4200 Slagelse | Denmark | ☎ 0045 60315310 | Mail; pc2@it.dk / pch2it@gmail.com

Bilag

- 1a. VA Vandløbsplan 2005-2016.pdf
- 1b. RP2005_Kortbilag_Overfladevand_4.pdf
2. Tude-Å-Regulativ øvre-del.pdf
3. Retningslinjer-vandomraadeplaner-for-anden-planperiode.pdf
4. EU DOM C-46113 20150701.pdf
- 5.180826 LM SK Vandstand i Tiendevad.pdf
6. Råstoftilladelse til Dybendalvej 14B, 4190 Munke Bjergby.pdf
- 7.Råstofindvindigstilladelse Matr. nr. 11c .pdf
8. Pejlinger DGU 2101114 og 2101115 Lange Long.pdf

Sorø Afdelingen

Formand: Niels Hilker, Smedevej 66, 4180 Sorø
Telefon: 30.40.05.09. - Mail: Niels.Hilkers@gmail.com
Mail: Soroe@dn.dk

Sorø, den 18. juni 2019

Region Sjælland, Regional Udvikling
via mail til: naturmiljo@regionsjaelland.dk

Vedr. partshøring af udkast til råstofindvindingstilladelse på Munke Bjergbyvej / Døjringevej 23, Sorø Kommune

Danmarks Naturfredningsforenings afdeling i Sorø (DN Sorø) har nedenstående bemærkninger til det udkast til råstofindvindingstilladelse på Munke Bjergbyvej/Døjringevej 23, Sorø Kommune, matr. nr. 9k, 9ck, 9ci, 9cf, 6e, 7d, 15p, 16f, 10bx Munke Bjergby By, som Region Sjælland har i partshøring.

Vi skal venligst gøre opmærksom, at en tilladelse vil bortgrave de eneste kendte ynglesøer for Bilag IV-arten Strandtudse.

En gennemgang af grusgravsområdet, som DN Sorø foretog, i forbindelse med forberedelse af en offentlig tur d. 8. maj 2019 viste, at eneste ynglesøer i grusgravsområdet syd for Munkebjergbyvej, nord for Døjringevej, vest for Veddevej er i det område, som med tilladelsen yderligere ønskes gravet.

De to lavvandede søer var beliggende umiddelbart nord for Spejdergrunden med indkørsel fra Veddevej og rummede i forbindelse med besigtigelsen mindst 1.000 haletudser af Strandtudse. Der er efter alt at dømme tale om de eneste ynglevandhuller af arten i forbindelse med indlandsforekomsten ved Munke Bjergby, der samtidigt er eneste forekomst i indlandet på Sjælland – og kun en ud af 5 forekomster i Østdanmark.

Arten er på den danske rødliste og generelt meget sårbar og truet, jf. den gældende forvaltningsplan for Strandtudsens udgivet af Naturstyrelsen, nu overtaget af Miljøstyrelsen. Der kan findes via dette link:

<https://mst.dk/service/publikationer/publikationsarkiv/2016/jan/forvaltningsplan-for-strandtudse/>

Vi vil derfor henvise til de love og regler, som er gengivet i forvaltningsplanen for Strandtudsens. Særlig vigtig er: Habitatbekendtgørelsen eller Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale beskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (BEK nr. 408 af 01/05/2007). Der fremgår følgende af §9 og §10 i bekendtgørelsen:
Ifølge habitatbekendtgørelsen §9 og §10 gælder følgende:

§ 10. Ved administration af de i §§ 7 og 8 nævnte bestemmelser kan der ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan

1) beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a), eller

2) ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier.
Stk. 2. Vurderingen skal fremgå af de afgørelser, der bliver truffet efter de i §§ 7 og 8 nævnte bestemmelser.

§ 11. Myndigheden kan fravige § 10, hvis der ikke findes et tilfredsstillende alternativ, og hvis fravigelsen ikke hindrer, at den pågældende bestands bevaringsstatus opretholdes i dens naturlige udbredelsesområde. Fravigelse kan kun ske i de situationer, hvor det ansøgte har til formål at

1) beskytte vilde dyr og planter og bevare naturtyperne,

2) forhindre alvorlig skade navnlig på afgrøder, besætning, skove, fiskeri, vand og andre former for ejendom,

3) sikre hensyn til den offentlige sundhed og sikkerhed eller af andre bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser, herunder af social og økonomisk art, og hensyn til væsentlige gavnlige virkninger på miljøet, eller

4) fremme forskning og undervisning, genopretning af en bestand, genudsætning af disse arter og opdræt med henblik herpå, herunder kunstig opformering af planter.

Stk. 2. Beslutning om at fravige stk. 1 træffes af den myndighed, som er tillagt kompetence til at træffe afgørelse efter de almindelige regler i den lovgivning, der regulerer det pågældende område.

Stk. 3. Før der træffes afgørelse om at fravige stk. 1, skal den pågældende myndighed indhente udtalelse fra miljø- og fødevareministeren.

Stk. 4. Beslutning om at fravige, jf. stk. 1, skal meddeles miljø- og fødevareministeren med henblik på information af Europa-Kommissionen.

Det er DN Sorø's vurdering, at en tilladelse, som den anførte, vil ødelægge yngleområdet og størstedelen af fødesøgningsområdet for Strandtudsens indlandsforekomst ved Munkebjergby, samt direkte slå størstedelen af bestanden ihjel, der normalt vil være nedgravet i dagtimerne, eller i yngletiden forekomme delvist i ynglevandhullerne.

Ifølge Forvaltningsplanen for Strandtudsens vil det være muligt i medfør af Råstofloven at stille krav om efterbehandling af grusgravsområdet til gavn for Strandtudsens. Det bemærkes, at der kræves ekspertviden for at kunne designe et efterbehandlet område til gavn for arten. Vi vil i øvrigt anbefale, at der laves en lokal forvaltningsplan for bestanden med inddragelse af Sorø Kommune og Miljøstyrelsen. Der gøres opmærksom på, at større dybe søer er uegnede som ynglehabitat for Strandtudsens, jf. de i gravetilladelsen ønskede søer, der bliver tilbage i området efter gravningen.

Vi gør endvidere opmærksom på, at der i Naturbeskyttelsesloven om artsbeskyttelse fremgår:
"Kapitel 5 - Beskyttelse af plante- og dyrearter m.v.

§ 29 a. De dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, må ikke forsætligt forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden. Forbuddet gælder i forhold til alle livsstadier af de omfattede dyrearter.

Stk. 2. Yngle- eller rasteområder for de arter, der er nævnt i bilag 3 til loven, må ikke beskadiges eller ødelægges.

§ 29 b. Miljø- og fødevareministeren kan udfærdige forvaltningsplaner og iværksætte andre tiltag, herunder yde tilskud, med henblik på bevaring af de arter eller bestande af disse, der er nævnt i bilag 3 til loven.

§ 30. Miljø- og fødevareministeren fastsætter regler med henblik på at beskytte eller regulere udnyttelsen af vilde dyre- og plantearter, herunder regler om konservering, registrering og mærkning af sådanne arter og dele og produkter af disse. Der kan herunder fastsættes regler om, at ministeren uden retskendelse kan lade udtage prøver af individer af bestemte vilde dyrearter. Reglerne kan omfatte arter, der stammer både fra Danmark og fra udlandet.

Stk. 2. Miljø- og fødevareministeren iværksætter de bevaringsforanstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at det ikke medfører en væsentlig negativ virkning for bevaringsstatus for de arter, som er nævnt i bilag 3 til loven, når de utilsigtet indfanges eller slås ihjel. Bevaringsforanstaltninger iværksættes på grundlag af overvågning eller yderligere undersøgelser.

Stk. 3. Miljø- og fødevareministeren iværksætter de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at indsamling i naturen af enheder af de vilde dyre- og plantearter, som er nævnt i bilag 4 til loven, og udnyttelsen heraf er forenelig med hensynet til at bevare disse arter.

Stk. 4. Miljø- og fødevareministeren fastsætter regler for at gennemføre foranstaltninger som nævnt i stk. 2 og 3."

Bilag 3 til Naturbeskyttelsesloven er Bilag IV-arterne i Habitatdirektivet, herunder Strandtudsens.

Den i udkastet anførte bestemmelse om Strandtudse: "Strandtudser Før bortgravning af skråningsanlæg skal det sikres, at skråningen ikke huser strandtudser i dvale.", mener vi på baggrund af ovenstående således er helt utilstrækkelig i forhold til sikring af arten. Desuden forekommer ikke kun i skråninger, men kan være i spredt i hele området. Den forekommer tillige normalt kun i dvaletilstand i forbindelse med overvintring og indvindingen forudsættes gennemført hele året. Endelig redegøres ikke konkret for, hvordan individerne skal blive sporet og sorteret fra i forbindelse med gravningen.

Udover ovennævnte om Strandtudse, mener vi, at der i en tilladelse bør redegøres for evt. negative effekter på vandføringen i Tude Å ved en sænkelse af grundvandsstanden i området som følge af øget gravning, jævnfør vores nylige klage over råstofindvinding ved Dyssevej, og det forhold, at

Tudeåen løb tør i sommeren i 2018 nedstrøms Plantagevej. Det er ikke tidligere set, at åen er løbet tør om sommeren. Selvom sommeren var usædvanlig tør løb flere lignende vandløb på Vestsjælland ikke tør, hvorfor den intensive råstofindvindingen med dræning fra åen til omgivelserne og mindre tilløb af vand fra omgivelserne til åen er en sandsynlig årsag.

Vi mener, at forholdet om en øget dræning af Tude Å og evt. andre §3-beskyttede søer, moser og enge i nærheden af grusgravningsområdet bør udredes i grundlaget for en eventuel tilladelse til råstofindvinding. Vi henviser til, at §3-beskyttelsen i Naturbeskyttelsesloven også må gælde i forbindelse med sænkning af grundvand til skade for de beskyttede naturtyper.

Vi gør endvidere opmærksom på nedenstående uddrag fra den gældende kommuneplan for Sorø Kommune:

" I de potentielle naturområder skal kommunen tage særlige hensyn til muligheden for at skabe ny natur. Det er områder, hvor der ofte er gunstige forudsætninger for at genetablere tidligere natur, som i råstofområderne. Der er særligt gode muligheder for at etablere ny natur i færdiggravede råstofgrave, så de er medtaget som potentielle naturområder. En af de vigtigste årsager til tilbagegangen for Danmarks natur er påvirkning med næringsstoffer, som stammer fra landbrugets gødsning og fra atmosfærisk nedfald af især kvælstof fra landbrug, industri mm. Resultatet er, at jordbundens indhold af næringsstoffer de fleste steder er så højt, at almindelige planter som brændenælder og høje græsser vokser alt for godt og kvæler mere sjældne arter.

En anden væsentlig grund til tilbagegangen for den sjældne natur er tilgroning, fordi langt færre marginale landbrugsjorder afgræsses. Skrænter, skråninger og overdrev gror derfor til. Når det sker, forsvinder mange sjældne arter, som er afhængige af lys og varme helt ned til jordoverfladen.

Færdiggravede råstofgrave giver enestående muligheder for at rette op på tilbagegangen. Her er den overgødskede overjord fjernet, og der er skrænter, som ikke er tilgroede, som er lyse og varme, og som derfor kan være et åndehul for arter, der ellers er ved at forsvinde fra den danske natur. Er skrænterne samtidig stejle forhindres eller forsinkes tilgroningen."

I det pågældende udkast til tilladelse efterlades området primært som to dybe søer. Søerne vil ikke have betydning for den tørre korridor, som grusgravene potentielt indgår i. Vi mener ikke, at kommuneplanens retningslinje 6.1.2. i tilstrækkeligt omfang er tilgodeset i udkastet til råstofftilladelsen.

Det fremgår af retningslinjen:

" 6.1.2 Indenfor potentielle naturområder skal der tages særlige hensyn til muligheden for at skabe ny natur. De potentielle naturområder fremgår af temaet "potentielle naturområder" på kortet. I færdiggravede råstofgrave, skal efterbehandlingen så vidt muligt tilrettelægges med henblik på at etablere nye naturområder. De potentielle naturområder suppleres af lavbundsarealer, der ikke allerede er beskyttede naturtyper (se retningslinje 6.1.7). Lavbundsarealerne skal så vidt muligt friholdes for byggeri og anlæg, der kan forringe muligheden for at genskabe værdifulde naturområder."

De potentielle naturområder og korridorer indgår i Grønt Danmarkskort, som Sorø Kommune vil skulle planlægge for i forbindelse med den kommende kommuneplan, og at Erhvervsstyrelsen har Grønt Danmarkskort som et plantema, jf. Planlovens §11a, stk. 14. Vi vil foreslå, at der i tilladelsen redegøres for, hvordan området kan indgå i Grønt Danmarkskort.

DN Sorø ser frem til, at vores bemærkninger vil blive brugt i forbindelse med den videre behandling af den ansøgte gravetilladelse.

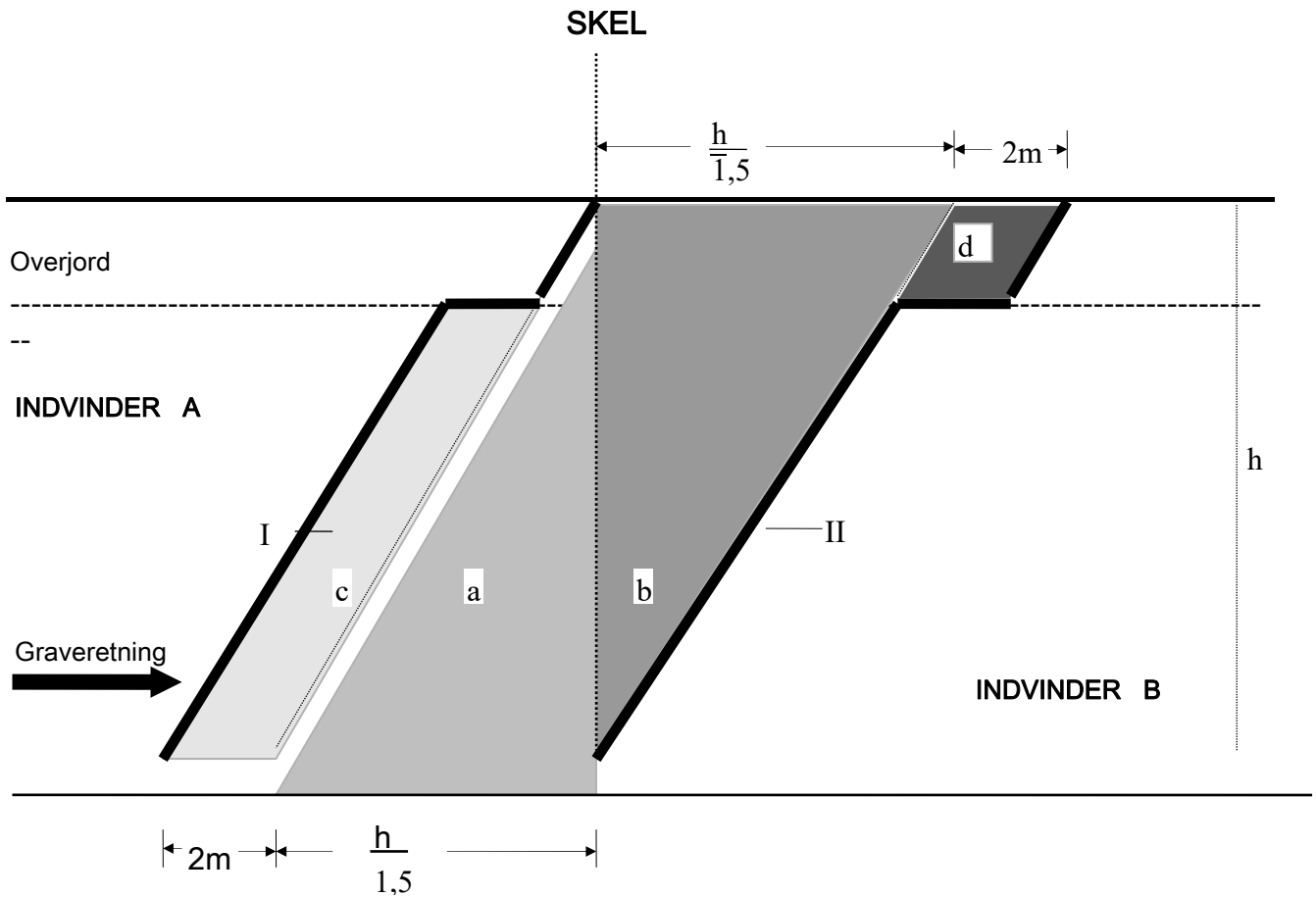
Med venlig hilsen

Niels Hilker

Bilag 5

PRINCIPSKITSE

Bortgravning af naboskel i forbindelse med råstofindvinding

HOVEDPRINCIP:

Den der kommer først til skel, vælger at afslutte råstofgravningen ved linie I eller II.

Aftalens forudsætninger:

- Al afsætning og opmåling foretages af landinspektør mindst en gang årligt i graveperioden.
- Afregningsgrundlag for de indvundne råstoffer på naboareal skal beskrives og prissættes inden aftalen træder i kraft.
- Eventuelle tvister afgøres ved voldgift.

MODEL 1

Indvinder A afslutter råstofgravningen ved linie I:

Indvinder B afregner råstofmængden $a+c$ til indvinder A, og afslutter gennemgravning.

MODEL 2

Indvinder A afslutter råstofgravningen ved linie II:

Indvinder A afregner råstofmængden $b+d$ til indvinder B.